

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

EFTERRETNINGER

OM

EFTERSLÆGTSSELSKABETS SKOLE

FOR

SKOLEAARET 1885—1886.

VED

C. BRIX.

KJØBENHAVN.

BIANCO LUNOS KGL HOF-BOGTRYKKERI (F. DREYER).

1886.

Skolens Hundreaarsfest

den 4de Marts 1886

ved

Fr. Bokkenheuser.

Den fjerde Marts 1786 stiftedes Efterslægtselskabet og kunde i Aar se tilbage paa en hundredaarig velsignelsesrig Virksomhed. Det var da en Selvfølge, at de mange, der paa forskjellige Maader fornemmelig gennem Skolen vare knyttede til denne Institution, ønskede at højtideligholde den fjerde Marts 1886 ved festlig Sammenkomst eller ved paa anden Maade at lægge deres Kjærlighed til den gamle Skole for Dagen. I flere Aar har Tanken om Hundredaarsfesten beskæftiget især mange af de forhenværende Elever; men, da det var umuligt i noget Lokale her i Byen at samle alle dem, der ønskede at deltage, blev det nødvendigt, at Dagen blev højtideligholdt paa forskjellige Steder og paa forskjellig Maade.

Hovedfesten blev arrangeret af Skolens Direktion og Bestyrer. Den fejredes om Middagen Kl. 12 i Industrieforeningens Festsal, der i Dagens Anledning var smukt dekoreret. Midt paa den ene Langvæg var Talerstolen rejst, og bag denne saas en smagfuld Blomsterdekoration, i hvis Midte der var stillet en Gibsbuste af Skolens berømteste Discipel, Adam Oehlenschläger. Om Blomsterdekorationen var anbragt et Reliefbillede af Skolens første Bestyrer, Edvard Storm, neden under samme Buste af Conferentsraad Holten og Gehejmerraad Jonas Collin. De bekendte Billeder fra Skolens Festsal, Portræterne af Baron Boltén, Tode og Grev Joachim Moltke, saavel som

ogsaa Etatsraad Edv. Collins Portræt, der var Skolen velvillig overladt, prydede samme Langvæg. Noget foran Væggen var opstillet Buster af deres Majestæter Kongen og Dronningen og deres Kgl. Højheder Kronprinsen og Kronprinsessen. Selve Salen var indrettet til Tilhørerplads, saaledes at den ved en Midtergang blev delt i to Dele; paa samme Side som Talerstolen vare alle Skolens nuværende Elever anbragte, hvorimod den lige over for liggende Del var forbeholdt en Del af Forældrene og de særlige indbudte. Midt for Talerstolen var der reserverede Pladser for den kongelige Familie med Følge, der bærede Festen med sin Nærværelse. Foruden af Skolens Lærere og Elever overværedes Højtideligheden af Skolens Direktion, Tømmermester Kayser og Grosserer le Maire, medens den tredie af Direktøerne, nu afdøde Etatsraad Edv. Collin, der i en Aarrække har omfattet Skolens Virksomhéd med den mest levende Interesse, desværre ved Sygdom var forhindret i at møde, endvidere af Undervisningsinspektionen, bestaaende af Professor Steen, Pastor Schepelern, Hs. Excellence Marineminister Ravn og Skolens Bestyrer Etatsraad Brix. Blandt de indbudte saa man endvidere Hs. Excell. Kultusminister Scavenius, den fungerende Overpræsident Geheimeconferentsraad Schlegel, Borgmester Etatsraad Hansen, Geheimeconferentsraad Madvig, Kammerherre Bille, Dr. Ploug, adskillige Universitetslærere, Hovedstadens Præster, nogle forhenværende Lærere ved Skolen, og nogle forhenværende Elever, iblandt hvilke Prof. Phister og Grosserer Kjær vare de ældste, medens General Steinmann og Jægermester Müffelmann paa Grund af Togstandsningen paa Jærnbannerne desværre ikke kunde komme. Endelig var en Del af Elevernes Mødre og de gifte Læreres Hustruer tilstede. Balkonen var ligeledes fyldt, fornemmelig af yngre.

Kl. 12 præcis ankom Ds. Maj. Kongen og Dron-

ningen, Ds. Kgl. H. Kronprinsen og Kronprinsessen, Prins Valdemar, Prinsesse Marie samt Hs. H. Prins Hans. Direktionen førte dem til de for dem reserverede Pladser i Salen Midte lige for Talerstolen.

Umiddelbart derefter afsang to Sangforeninger (Maler-sangforeningen og Odeon) under Ledelse af Organist Viggø Kalhauge følgende af Dr. Bergsøe forfattede Kantate:

Chor.

Skabt af en Gud, hvis almægtige Aand
 Pustede Formliv i Urtaagens Skygge,
 Hvilte med Bjerge og Dale til Smykke
 Jorden, den unge, med Blomster i Haand.
 Stille den slumred, skjønt mægtige Kræfter
 Gjæred i Dybet og higede efter
 Atter at sprænge de nylagte Baand.

Skjøn som en Vaardag med løvfriske Skud
 Svæved den morgenbedugget i Rummet.
 Havet i taktfaste Bølgeslag skummed,
 Solstraalen sendte den Hilsen og Bud.
 Bierne surred i Palmernes Kroner,
 Blomsten i Vellugt og Fuglen i Toner
 Sendte sin Tak og sin Lovsang mod Gud.

Recitativ.

Saa var, o Jord, din første Fødselsdag!
 Dog fattig var Du, trods de rige Dale,
 Der steg i Sollys palmesmykte frem.
 Du ejed Huler kun, men intet Hjem;
 Du ejed Fuglesang, men ingen Tale
 Lød fra din Urskovs tætte Sale.
 Du var kun et Naturlivs døde Gjem,
 Hvor samme Storme, samme Bølger,
 De samme Drifter og det samme Liv
 I samme Skifter paa hverandre følger.

Nej, intet Kald der lød og intet: Bliv!
 Alt blev kun ved at være, som det fødtes,
 At leve til en Dag, dets Liv forødtes,
 Og svandt i Mulmet uden mindste Spor.
 Ja, Du var fattig dengang Moder Jord!
 Dog Tidens Fylde kom: Et Skaberord
 Bød Aanden, klædt i Støv, til Dig som Gjæst —
 Det var, o Jord, din anden Fødselsfest!

Solo.

Thi Aanden fik Væxt som en Drue,
 Der huser den gyldne Vin.
 Saa lidet monne den due
 Forgjemt i Skal eller Skrin.
 Den kræver Sollys og Varme,
 Den fordrer Pleje og Røgt
 Af Skolens skjærmende Arme,
 Af Lærerens Snille og Kløgt.

Det kjendte I, henfarne Fædre,
 Som grundet vor gamle Gaard.
 Ej bedre Lov kan jer hædre
 End disse hundrede Aar,
 Der saa Eders Hæderskrans prøves
 Af Tidens lutrende Hav,
 Og saa den blomstre og løves
 Som Roserne over jer Grav.

Hil være dig, daadrige Tode!
 Hil Riber, Thaarup og Storm,
 Som, trods al Fremmedlands Mode,
 Dog støbte i egen Form.
 Som, medens Frihedstyranner
 Slog Saar, der ilde blev lægt,
 Gav Frihedens sande Banner
 I Haand paa den kommende Slægt.

I hviler nu mellem de døde,
 Jer Grav kun søges af Faa,
 Men her I dog giver Møde
 Og tager i Favn de smaa.
 Hvad Skjaldenes Adam har skrevet
 Om Storm, hans Lærer og Ven,
 For Efterslægten er blevet
 En Saga, som aldrig dør hen.

Chor.

Der sænkes i Tidens rullende Strøm
 Til Dødens Daab
 Saa mangen en Gjerning, saa mangen en Drøm,
 Og saa mangt et Haab.
 Lad synke, lad svinde, lad visne som Siv! —
 Hvad Aanden har skabt, har det eviges Liv,
 Som Egen, der lever og løves!

Du voxede op af et lidet Frø
 Vor Skoles Gaard!
 en fik dog den Skæbne, du skal ej dø
 I de rullende Aar.
 Har hundred i Dag du paa Skuldrene lagt,
 Du staaer som en Eg i din fejreste Pragt,
 Som Egen du leve og løves!

Dens Recitativ og Soloparti udførtes af Kammer-
 sanger Simonsen.

Derefter besteg Etatsraad Brix Talerstolen:

«Naar vi i Dag ere samlede paa en fra vore sæd-
 vanlige Aarsmøder forskjellig og mere højtidelig Maade,
 naar i Dag vor allernaadigste Konge og Dronning og
 deres høje Slægt vise deres Sympathi med Skolens Gjer-
 ning ved deres Nærværelse, naar saa mange højt staaende
 og udmærkede Mænd, naar Fædre og Mødre i saa talrig
 Mængde, som Rummet har tilladt, ere mødte, da er det,

fordi det i Dag er 100 Aar siden, at Selskabet for Efterlægten blev stiftet, da er det, fordi det i disse 100 Aar uafbrudt har virket for et af de højeste og ædleste Formaal, for Ungdommens Opdragelse og Oplysning. Derfor ville vi i Dag i taknemmelig Erindring mindes de Mænd, der i ædel Patriotisme, af Kjærlighed til Fædrelandet, satte sig til Opgave at udbrede Oplysning ogsaa i Kredse, der hidtil havde manglet den. Jeg har faaet den Opgave i korte Træk som Indledning til Festen at skildre, hvad det var, disse Mænd vilde, hvilke Tanker og Ideer, der besjælede dem.

Selskabet blev stiftet under Paavirkning af de Ideer, der i sidste Halvdel af forrige Aarhundrede begejstrede saa mange og det baade Fyrster og Folk i alle Europas Lande; det var i den Periode, der er bleven kaldt Oplysningens Tidsalder. Vistnok kunne vi ikke dele den Tids Begejstring for alle de Ideer, der gjorde sig gjældende, men, hvad vi end mene om dem, kunne vi dog ikke benægte den umaadelige Indflydelse, de have haft paa at omdanne og udvikle Samfundet i forskjellig Retning, fornemmelig ved at fjerne de Hindringer, der fra Fortiden stode hemmende i Vejen for Fremskridt. Den Tids ledende Mænd vare besjælede af Kjærlighed til Menneskene, deres Virksomhed var præget af humane Interesser. Der var en Uro, en Gjæring, en Bevægelse i Tiden, en Bestræbelse for at fremkalde en bedre og lykkeligere Fremtid for den store Mængde, en Attraa efter at naa dette Maal ved at omdanne alle Forhold i Overensstemmelse med Forstanden. For vort Fædrelands Vedkommende var det tillige Begyndelsen til en ny Æra; Kronprins Frederik var nylig traadt i Spidsen for Regeringen, han havde begyndt den med en Række Reformers, navnlig paa Landbovæsenets Omraade; dette vakte almindelig Begejstring for den unge Fyrste og fremkaldte loyale og patriotiske Følelser. Disse forbandt sig hos

flere af den Tids Fremskridtsmænd med Ønskerne om en større Frihed, med en Iver for at sprænge Fortidens Lænker og en Bestræbelse efter i alle Forhold at virke for humane Ideer, for Borgervellet og for Borgerdyd.

I en saadan Tid blev Efterslægtsselskabet stiftet. Den egentlige Stifter var Johan Clemens Tode, og med ham forenede sig 16 andre, blandt hvilke Literaterne Edv. Storm og Thomas Thaarup. Saalænge Aand og Kløgt, videnskabelig og borgerlig Fortjeneste holdes i ærefuld Erindring, skal derfor Todes Navn være mindet og hædret i dette Selskab. Han havde tidligere været Medlem af «Selskabet for Borgerdyd»; men, da han her ikke kunde trænge igjennem med sine Ideer, traadte han ud og stiftede et nyt Selskab. Derpaa henvendte han sig til en Kreds af Literater og Videnskabsmænd, der til Dels vare Medarbejdere ved Berlingske Tidende, og med hvem han netop paa den Tid laa i en levende literær Strid. De fulgte hans Opfordring, men besluttede at overlade ham Æren af at grunde og ordne, hvad der skyldte ham sin Tilblivelse, og, saasomt dette var sket, at indtræde som Nybyggere i hans nystiftede Stat.

Den 4. Marts stiftedes Selskabet, og i dets andet Møde, den 8. Marts, indtraadte 41 nye Medlemmer, blandt dem Knud Lyne Rahbek, Pram, Riber, Samsø og Jørgen Kjærulf. Selskabet udtalte sit Formaal ved det Navn, det gav sig: Selskabet for Efterslægten. Dette Navn skulde bestandig minde det om, hvad det havde at gjøre: at danne en Efterslægt, der om muligt skulde være bedre end den nuværende. Det var et højt Maal, det satte sig; men dets Medlemmer vare besjælede af en brændende Lyst til at gavne, en Kjærlighed til Fædrelandet, en Uegennyttighed, der gav dem Kraft og Mod. I Selskabets Love udtaler det nærmere sine Anskuelser; det hedder deri, at Selskabet helliger sig til den ædlest og frugtbareste Virksomhed, Børneopdragelsen. At danne

den fremspirende Slægt, saavidt Selskabets Virksomhed kan strække sig, til dydige og duelige Borgere, at indprente dem sunde Begreber, gode Grundsætninger og nyttige Kundskaber, at forskaffe dem fysisk Styrke og legemlig Færdighed — skal være dette Selskab Formaal; dertil vil det indskrænke sig, men derpaa vil det ogsaa sætte al sin Kraft; skridtvis og paa det varsomste vil det gaa frem — festina lente o: il fremad, men langsomt — blev dets Valgsprog.

Dette Maal vilde det naa, for det første ved at foranstaltede Forelæsninger for Ungdommen. Allerede 14 Dage efter dets Stiftelse tog disse deres Begyndelse. Tode, Rahbek, Pram vare de første, der samlede Ungdommen om sig; Storm, Riber, Kjørulff og mange andre fulgte efter. Antallet af de unge Tilhørere blev snart talrigt; om Vinteren holdtes hver Søgneaften to Forelæsninger, om Søndagen kun en. Gjenstanden for disse Forelæsninger vare Fysiologi, Kemi, Naturhistorie, Dansk, Mythologi, Engelsk, Statsøkonomi, Historie, Geografi, Leveklogskab, naturlig Theologi og saameget af Lovkyndighed, som enhver bør vide.

For at fremme Almuens Oplysning og Forbedring søgte man dernæst at udbrede allehaande nyttige Smaaskrifter. Der udkom flere saadanne, fornemmelig i Begyndelsen. Senere hørte denne Bestræbelse op. Det sidste Skrift, der fremkaldtes af Selskabet for Efterslægten ved dets 50aarige Stiftelsesfest, var Allens store Danmarks Historie. Man benyttede sig ogsaa af den Omstændighed, at Almuen elsker Viser, og man søgte at fortrænge de dumme og ofte forargelige og usædelige Gadeviser ved selv at udgive Viser. Disse lignede hine i den udvortes Dragt og solgtes for $\frac{1}{2}$ Sk. Stykket. De gik ud paa enten at bestride Overtro eller opvække Lyst til Dyden og Afsky for Lasten eller formane til Arbejdssomhed, Lydighed mod Lovene o. s. v. Storm var For-

fatter til de fleste, men enkelte vare ogsaa af Tode og Rahbek. Som Exempel være det mig tiladt at nævne nogle enkelte. En bærer Titlen: En ny Vise om Bonden Jeppe, hvorlunde han ved Flid og Vindskibelighed blev en velhavende Mand. Synges som: en venlig Pige, et godt Glas Vin. En anden skildrer en Samtale mellem tvende gifte Mænd, Jens og Anders, og Pebersvenden Mads om Drukkenskab, der i Fornuftens og Kristendommens Navn banlyses ikke blot for Ægtemænd, men ogsaa for Ungkarles Vedkommende. Den berømteste af disse Viser, der endnu i vore Dage er almindelig kjendt, er Visen om den skotske Oberst Sinklar, som tilligemed 1400 Mand blev slagen af de norske Bønder i Gudbrandsdalen. Denne Vise blev solgt i 3000 Exemplarer.

En tredje Opgave var at tilvejebringe en Bogsamling til de unges Brug og om muligt udvide den saaledes, at ogsaa Mødre kunde forskaffe deres Døtre den gavnligste Moro i ledige Timer.

Men snart skred Selskabet til den vigtigste og kjæreste af alle sine Bestræbelser: Grundlæggelsen af en Skole. Og det var atter Tode, der satte denne Sag i Bevægelse. Næppe to Maaneder efter Selskabets Stiftelse, den 3dje Maj 1786, fremkom han med sit Forslag og opfordrede Selskabet til at tage en hurtig og mandig Beslutning. Efterat en Kommission havde undersøgt Muligheden, nedsattes et Udvalg til at udarbejde en Skoleplan. Medlemmer af dette Udvalg vare Tode, Storm, Rahbek, Paulli og fl.

I Todes Forslag hedder det bl. a.: Hvad der skal lokke Forældrene til at sætte Børn i denne Skole, vilde være det visse Haab, at der lærtes, hvad der udfordres til at danne Børnene til gode Mænd, nyttige Borgere, at der blev set paa en god Moralitet, at de unge havde det fornødne Tilsyn, at Undervisningen var den bedste, de kunde ønske, at der intet Pedanteri fandt Sted.

I Overensstemmelse med disse Grundsætninger blev Skoleplanen udarbejdet; man vilde tilvejebringe en Undervisning for saadanne unge Mennesker, som ikke vilde ofre sig for Videnskaben, og hvem de lærde Skoler ikke medgav det for deres fremtidige Stilling passende og nødvendige Udbytte. Den skulde benytte en bedre Undervisningsmethode, idet denne skulde gjøres let og tillokkende for Børnene — begynde med Anskuelse, med lagttagelse af selve Tingene eller i Mangel deraf Billeder. Der skulde lægges Vægt paa den legemlige Udvikling og indføres en humanere Behandling af Eleverne i Modsætning til den ældre Skoles Strenghed, og endelig skulde der sørges for Moraliteten ved et stadigt Tilsyn med Børn og Lærere. Det var saaledes den første virkelige Realskole her i Landet; det var en fuldstændig ny Skole, ny i sin Plan, ny i sin Undervisningsmethode, ny i sin Omgang med Børnene, ny ved de med Skolen forbundne Forelæsninger.

Skolens Bestyrelse bestod af Selskabets tre Direktører i Forbindelse med de Mænd, der holdt Forelæsninger; til det daglige Tilsyn valgtes 20 Inspektører, der efter Tur skulde være tilstede i Timerne, Undervisningen lededes af lønnede Lærere. Undervisningstiden var fra 9—1 og 3—4; fra 4—6 hørted Forelæsninger. Hver Maaned mødte den samlede Bestyrelse i Klasserne og uddelte Ros og Dadel; efter Examen tildeltes der de flittigste Elever Præmier. Selskabets Lokale var i Pilestræde 100; senere paa Østergade 53, indtil Selskabet 1790 for 18,800 Rdlr. købte den Gaard, den endnu ejer. Til Gaarden hørte en stor Have, der tjente til Legeplads for Børnene. Dette heldige Gaardkjøb blev en Lykkeskilling for Selskabet, idet det derved blev sat i Stand til at fortsætte sin Virksomhed i ugunstige Tider. Oehlenschläger skildrer det Indtryk, den nye Skole gjorde paa Eleverne: «Hvo af Eder», udbryder han, «som i Eders Barndom

vandrede her og takkede dette Sted for sin første Dan- nelse, føler ikke med mig, at den venlige Omgivelse, de muntre Lege i Haven, den højtidelige Sal, de ud- mærkede Mænds Besøg og opmuntrende Tiltale bidrog til at give vor Aand et friere Sving».

Efterslægtsselskabets Skole var stiftet under stærk Paavirkning af de filantropiske Ideer, som da gjorde sig gjældende i Tyskland. Basedow havde begyndt sit Op- dragelsesværk, hvorved han vilde fremkalde en Revolution i Skolevæsenet. Han grundede Filantropinen i Dessau og vilde der praktisk gennemføre Rousseaus Ideer. Disse fandt stærk Tilslutning i Danmark; men hvor forskjellig var ikke den Maade, hvorpaa man her søgte at gennemføre dem! De Mænd, der i Efterslægt- selskabets Skole arbejdede herpaa, optraadte beskedent og ædruelig, de benyttede ikke markskrigende Reklamer, de tilsidesatte ikke grundig og solid Kundskab for at gøre Undervisningen let og tillokkende for Ungdommen, de lagde ikke Vægten udelukkende paa det nyttige, de sprængte ikke Skolen ved at fylde den med Undervisning i alle Slags nyttige Kundskaber. De skilte Hveden fra Klinten i de nye Ideer. Skridtvis, vejledede af Erfaring, skrede de fremad.

Intet Under, at Skolen snart vandt Tillid og An- seelse; der meldte sig langt flere Elever, end Skolen kunde modtage. Folk vare saa ivrige for at faa deres Børn optagne i Skolen, at de lode dem indskrive paa en Exspectanceliste. Men, var Skolens Plan sund og tids- svarende, saa blev den det end mere ved den Maade, hvorpaa den blev gennemført. Den Mand, der stod som Leder midt i denne Kreds, der ved sin Aand, sin Kundskab, sin pædagogiske Dygtighed og ved sin Kjær- lighed til Børn saa mægtig bidrog til dens raske Frem- væxt, var Edvard Storm. Der gik ingen Dag, uden at han besøgte Skolen, og, efterat den havde faaet sin egen

Gaard, fik han Bolig der og blev Skolens første «bestandige Inspektør». Her fandt han sin egentlige Livsgjerning; han var ligesom Bærer af alt det, der var Stifternes Tanke. Han elskede denne Skole og ofrede den sin bedste Kraft. I sin Tale ved Skolens Indvielse siger han: Vi ville vaage over denne Skole, som en Moder over et kjært Barn; den skal være vor Øjesten, vor Juvel, Maalet for vor ømmeste Omsorg. Oehlen-schläger, Storms elskede Elev, Skolens berømteste Fostersøn, siger om ham: at han var en kjærlig og opmærksom Fader for os allesammen, og han elskede denne Skole som Gudbrandsdølen sin Hjemstavn. Saa-længe Skolen bestaar, skal hans Navn bevares i kjærlig og taknemmelig Erindring. Det være mig tilladt at anføre nogle Vers, af et Festskrift, som en yngre Digter*), en af Skolens forrige Lærere, til Minde om Edvard Storm i Dagens Anledning har skrevet:

Et Navn skal nævnes lydt med Ære
paa Festens Dag,

Et Navn, der skulde fremad bære
den store Sag.

Et Navn, der staar trods Tidens Skift
med Kjærlighedens Straaleskrift
i Skolens Flag.

Ja Edvard Storm! dit Navn vi synge
en Mindesang;

Din Ære kjærligt at forynge
er Hjærtets Trang.

Din friske Aand, din milde Røst
gød Haab og Mod i manges Bryst
til Livets Gang.

Der var en Fjældluft i dit Hjærte,
saa frisk og let,

---

*) Ch. Gandrup.

I hvad du talte, hvad du lærte,
 fornam man det.
 Du satte overalt dit Spor,
 den trange Stue ved dit Ord
 oplystes ret.

Som Tolk og Talsmand var du kaaren
 for unge Sind.
 Din største Kunst at tørre Taaren
 af Barnets Kind.
 Dit skjælmske Smil, dit lyse Blik
 i Barnets dybe Længsler gik
 til Hjærtet ind.

Den, som saa god en Sæd udsaar,
 hans Navn har efter hundred Aar
 ej tabt sin Klang.

Kun kort Tid forundtes det ham at forblive i denne Virksomhed. Han blev syg og lagde sig ind paa Frederiks Hospital, her døde han den 29de Septbr. 1794. Oehlenschläger*) skildrer smukt, hvilket Indtryk Storms Død gjorde paa Drengene. Næsten alle græd, da de hørte Storms Død; de kjærligste blandt Eleverne higede efter at se hans afsjælede Legeme med det venlige Ansigt og sige ham det sidste Farvel. De bad sig fri for Skolen og ilede ud til Frederiks Hospital. Da de kom i Gaarden, bare to Karle en Bør med et tildækket Lig. «Kan De ikke sige os, hvor er Storms Lig?» «Det er her.» De fulgte Ligbærerne og vare saaledes den kjære Vens sidste Ligfølge. Da Baaren var sat i Kammeret, blottede man hans Ansigt, Børnene saa det for sidste Gang og overgave sig til deres Følelse.

Han blev efter eget Ønske begravet paa Assistents

---

*) Oehlenschlägers Erindringer, 73.

Kirkegaard. Skolens Elever vare alle tilstede. Skolen ejer nu hans Gravsted og satte ham et Monument med et Basrelief af Marmor, hans Ansigt efter en Tegning, som hans Plejesøn Poul Rasmussen havde gjort efter Hukommelsen.

Dette er Selskabets og Skolens Tilblivelseshistorie; jeg skal ikke her følge dets senere Liv, kun saameget vil jeg sige, at Skolen har beholdt den væsentlige Form af sin Bestyrelse, at den vistnok er bleven omdannet efter Tidens Behov, men dog søger at virke i samme Aand, saa at den uden at rødme kan fejre sin 100aarige Fødselsdag. Den har haft det Held stedse at finde Mænd, der som dets Bestyrere med Varme og Kjærlighed have vaaget over det begyndte Værk, det har fundet Forstandere, der have forstaaet at bevare det gode Navn. Jeg skal blandt dem kun nævne min højtbegavede, kundskabsrige Forgænger, Prof. Friedenreich, under hvis Styrelse Skolen blomstrede frem, som ingensinde før; Den har haft det Held blandt sine Lærere at tælle Mænd, der med Kundskab og Dygtighed forbandt varm Interesse for deres Kald, og den har endelig fundet Velgjørere, der ved Legater have støttet dens Gjerning; jeg skal nævne Baron Boltens, Meyer, Lange, Petzholdt, Niels Broch og Wørmer. Mest skylder Skolen dog Grev Joachim Moltke, der skjænkede den en større Kapital til fri Undervisning for 20 Elever og en mindre til et Præmielegat.

Eleverne ere i Tusindvis udgaaede fra denne Skole; vi træffe dem i alle Stillinger, selv i de højeste i Kongens Raad; talrigst finde vi dem i Militæretaterne, blandt Kjøbmænd, Fabrikanter, Søfarende og Haandværkere. Mange af disse have vist, at de i deres modne Alder ikke have glemt deres Ungdomsskole, men endnu omfatte den med Kjærlighed; ogsaa denne Dag afgiver Vidnesbyrd derom, idet ældre forhenværende Elever have skjænket Skolen som Mindegave et smukt Maleri, malet

af en af vore yngre talentfulde Kunstnere, en af Skolens Elever; nogle af Skolens nuværende Elever have prydet deres Klasse med et større nationalt Kobberstik. For begge disse Gaver bringes der Giverne Skolens hjerte- lige Tak.

Det er et Billed paa vor Skoles Liv*);
 Den rejste sig ved Kjærlighedens «Bliv!»
 Og blev da som det store, skønne Træ,
 Der skjænked Slægters Ungdom Ly og Læ.
 I hundred Aar har den nu Livet levet,
 I hundred Aar har den nu stridt med Ære
 For unge Hjærter Tolk og Vagt at være.
 Dens Ros er tidt paa Tidens Tavle skrevet;
 Thi mangen Mand, hvis Navn fik lødige Klang,
 Har siddet dér paa Skolebænk en Gang.

Jeg tillader mig paa Selskabets Vegne at bringe Deres Majestæter og Deres høje Slægt en Tak for Deres Nærværelse; jeg takker alle de Tilstedeværende, fordi de ere komne for at fejre vor Fest; og jeg vil slutte med de samme Ord, hvormed Storm sluttede sin Tale, da han indviiede Skolen: Den store Gud, Menneskenes Ven og Fader tage denne Skole under sin Beskyttelse; han udgyde sin Velsignelse rigelig over vor Konge og hans Hus, over vort elskede Fædreland, over alle nyttige Kunster og Indretninger, over enhver af os, og han gjøre, at den Slægt, der kommer efter os, maa blive bedre og bedre indtil Verdens Ende!

---

*) Ch. Gandrup.

Efter Etatsraad Brix's Foredrag var endt, blev den egentlige Festtale holdt af Sjællands Biskop, Dr. Fog:

Hundrede Aar ere gaaede hen over den Indstiftelse, hvis Fest i Dag fejres, til hvilken ej blot en talrig Forsamling af dette vort Fædrelands Borgere i Livets mest forskjellige Stillinger har mødt som Deltagere, men som ogsaa Landets ophøjede Konge med dem, som staa hans Trone nærmest, har villet beære med sin Nærværelse. Nu vide vi vel, at Alderdommen ikke i og for sig gjør ærværdig; men at det er det sande, det skjøne og det gode, der fortjener at æres, hvad enten det træder frem som en ny Skabning og Fødsel i den Tid, som er, eller det kommer til os med Mærkerne af lange Tider, igjennem hvilke det har kæmpet og arbejdet sig frem, er voxet og har sat Blomst og Frugt. Dog er der Forskjel. Det menneskelige Sind er en bevægelig Ting, der let henrives og let skuffes. Derfor se vi det ofte, at det, der en Gang er blevet hilset med stor Begejstring, til hvilket der har knyttet sig store Forventninger, siden bliver opgivet som betydningsløst, eller endog som villedende, skadeligt og fordærveligt, ikke sjældent bliver bekæmpet, spottet og forhaanet af de samme Mennesker, der have været virksomst for at bringe det frem, have været fuldest af dets Lov og Pris. Syv Gange ti ere Støvets Aar, og vi, der nærme os denne Grænse, vi kunne drage frem af Erindringen saa mangt og meget, der i dette i sig korte Spand af Tid har bevæget os selv eller de andre omkring os, og som nu ligger hen forglemt og upaaagtet, og om hvilket vi med Forundring spørge, hvorledes det er gaaet til, at man nogensinde har kunnet lade sig henrive af det. Men, naar Aarene ere gaaede hen over en Sag, og den endnu bestaar i oprindelig Kraft eller endog har udviklet og forøget denne, da er det et Bevis paa, at der var Levedygtighed i dens Kjærne, at den blev lagt i en Jord,

der var egnet og beredt for den, lagt i den rette Tid, og at den har haft Værd og Betydning for den følgende Tid, der har ladet den bestaa og har fredet om den. Saadant har været Tilfælde med den Stiftelse, der i Dag samler os til Fest. Hundrede Aar ere henrundne over den, en rum Tid for menneskelige Ting, der saa ofte kun ligesom komme tilsyne for igjen ligesaa hurtig at forsvinde. Den højt ærede Mand, der mere end Tredjedelen af denne Tid har staaet i Spidsen for og ledet den Gjerning, der ligefra Begyndelsen viste sig som den vigtigste og efterhaanden ene er bleven tilbage af det, som man fra Begyndelsen havde for Øje, har givet en Beretning om den første Grundlæggelse og den senere Udvikling af denne Stiftelse. Dertil skal jeg ikke komme tilbage. Kun paa Et skal jeg gjøre opmærksom. Naar forskjelligt er blevet nævnet, som man fra Begyndelsen havde i Tanke, ogsaa begyndte paa og i flere Aar fortsatte med, som nu forlængst er opgivet, da betyder dette just ikke, at Tanken var forfejlet eller Bestræbelserne for dens Iværksættelse frugtesløse. Den hundredeaarige Stamme i Skoven har jo ej blot frembragt den Krone, som den bærer, og i hvis brede Skygge vi glæde os ved at hvile, men ogsaa Opvæksten rundt omkring er skudt frem af de Olden, den kastede. Og selv de Blade, der hvert Efteraar faldt visnede til Jorden, have ikke været forgjæves, da de efterhaanden forvandlede sig til frugtbargjørende Muld. Og naar de forskjellige Op-gaver, som Efterslægtsselskabet ved sin Grundlæggelse havde foresat sig, endnu sætte Kræfter i Bevægelse, omend uafhængige af hin Grundlæggelse og paa anden Maade, end den Gang var tænkt, saa kunne vi tro, at, hvad den Gang blev forsøgt, har kastet sit Frø eller beredet Jordbunden for det, der nu trives og grønnes. Imidlertid er det den Skole, hvis Lærere og Lærlinge, saa talrige som nogensinde, her omringe os, der er

det egentlige blivende Værk af det Selskab for Efter-slægten, der i Dag for hundrede Aar siden stiftedes, og for hvilket vi nu ere forsamlede til Fest.

Denne skal først være en Mindets og Erindringens Fest. Jeg tænker ikke her at drage frem Navnene paa de Mænd, der først fattede Tanken om denne Gjerning, i uegennyttig Kjærlighed ofrede den deres trofaste udholdende Arbejde, satte deres Livs bedste Kraft ind paa den, eller af de Midler, som et gunstigt Forsyn havde gjort dem raadige over, rigelig meddelte til denne Skole, saa at den ved sine Fripladser kunde aabne Adgang til sin Undervisning for Børn, hvis Forældres Død eller ugunstige Kaar ellers vilde have udelukket dem fra en Op-lærelse, der var den første her i Landet, som paa en fyldig, dannende og til Livets forskjellige Hverv dygtig-gjørende Maade gaves til Drengene, der ikke vare bestemte til den egentlige Lærdoms Vej. Disse Mænd ere allerede nys blevne nævnede her, og denne Fest har ogsaa givet Anledning til, at de paa anden Maade ere blevne dragne frem. Det er ikke Mændenes Navne, men deres Gjerning, som nu skal ihukømmes. Der er et helligt Ord som siger: «salige ere de døde, som dø i Herren; de hvile fra deres Arbejde, men deres Gjerning følge dem». (Aab. 14, 13). Dette gjælder om Arbejdet for det evige, det, der er arbejdet i det indvortes Menneske, i Tro, i Haab, i Kjærlighed. Det gaar i sine Virkninger ind med til det evige, til den Gud, paa hvem der er troet, paa hvem Haabet er grundet, i hvem Kjærligheden hviler. Men om det Arbejde, der er gjort for timelige Opgaver, men gjort i Troskab, i Retsindighed med den Vilje at bringe Frugt af sit Liv ogsaa i den Verden, hvori vi for den beskikkede Tid ere satte, om det gjælder det, at de, der have arbejdet saaledes, vel hvile fra deres Arbejde, men de lade deres Gjerning tilbage, til endnu at virke Velsignelse, efterat de selv ere gaaede bort, og til at der maa

være Velsignelse i deres Ihukommelse. Om den Gjerning, som er udrettet ved denne Skoles Stiftelse, tør det jo vist nok siges, at den har været, at den den Dag i Dag er til Velsignelse. Tusinde og atter tusinde Drenge have i den modtaget en Undervisning, om hvilken det vel tør siges, at den har staaet i Højde med, hvad der ellers er udrettet og kan udrettes i den Kundskabs- og Oplysnings Meddelelse, der kan fuldbyrdes i Børneaarene. Tusinde og atter tusinde ere udgaaede af denne Skole, dygtiggjorte til at tage fat paa Livets Gjerning i de forskjellige Stillinger, som mangfoldige af dem have beklædt til Gavn og Ære for sig selv og til Frugt for Borgersamfundet og for Menneskeheden. Ikke faa ere de, som, efterat de her havde modtaget deres første Vejledning, ere gaaede over til højere Undervisningsanstalter, hvortil de ere komne vel forberedte og med et Grundlag, der har vist sig skikket til at bære den videre Overbygning. Saaledes har det været og saaledes er det den Dag i Dag. Medens saamange andre Skoler med samme Retning og Maal senere have rejst sig, blomstrer denne, over hvilken hundrede Aar ere gaaede, saa frisk som nogensinde. Og saa tør det siges til dens Stifteres Ære, at det var den, der først her hos os anviste denne Retning og dette Maal, vidste at forbinde det aabne Blik for nye Tanker med et Maadehold i deres Gjennemførelse, bevarede for store Fejlgreb, saa de ikke alene kunde aabne en ny Vej, men ligesom overgive den prøvet til den almene Færdsel. Saa kan det nok siges, at denne Gjerning i sig selv har været til Velsignelse. Men ogsaa dens Ihukommelse skal være i Velsignelse. Det var i en stærkt gjærende og mægtig bevæget Tid, at de Mænd, der have stiftet denne Skole, traadte sammen for at arbejde for Folkets større Oplysning. Det kan ikke glemmes, at tre Aar forud var den nordamerikanske Uafhængighedskrig bleven sluttet, og tre Aar efter begyndte den

franske Revolution. Det skal ihukømmes med Tak og Glæde, at i en saadan Tid kappedes her i vort Fædreland Konge og Folk i største Enighed og gjensidig trofast Kjærlighed om at fremme et ædelt, frit, oplyst og dertil ordnet og lovbundet Folkeliv. Stavnsbaandets Løsning og menneskeligere, retfærdigere og mildere Ordning af Retsvæsenet staa som Mærkepæle om Kongens og Regeringens kraftige Vilje i denne Retning. Jeg siger ikke, at den Stiftelse, hvis Hundredaarsfest vi i Dag fejre, kan eller tør stilles ved Siden af disse Idrætter, der have grebet saa dybt og heldbringende ind i vort Folkeliv, men vel tør den nævnes som et beskedent Udslag fra Folkets Side for, at et ædelttænkende og oplyst Folk kunde bruge og nytte Frihedens Gode. Og derfor tør vi nok sige, at der er Velsignelse i denne Gjærnings Ihukommelse, at vi have Aarsag til at bede, at Fædrenes Aand maa leve i den Efterslægt, som nu er, og i den, der skal komme herefter. Thi først da bliver Ihukommelse til Velsignelse, naar den bliver en Kraft og en Drivfjeder i det Nuværende og i Fremtiden.

Og derfor bør denne Fest ogsaa være en Forsættets Fest. Jeg har nævnt den Stiftelse, for hvilken Festen holdes, som et Udslag af Folkets Aand og Vilje til at gjøre Efterslægten værdig og skikket til at nytte og bruge Frihedens Gode. Der er noget saare betydningsfuldt i dette Navn «For Efterslægten». Det vidner om, at man har Øjet aabnet for, at man ikke lever kun for sig, men ogsaa for dem, der skulle være efter os. Og dette siger os igjen, at disse leve af vort Liv, som vi atter leve af deres, som vare forud for os. Deri bestaar det ret egentlig at være et Folk, at man har en Arv, som man skal bevare, og en Arv, som man skal forøge. Om Guds Rige er der sagt af de helligste Læber, at det kommer ikke, saa man kan pege paa det, thi Guds Rige er inden i os (Luc. 17, 20, 21). Fuldt, helt og ganske

gjælder dette vistnok kun om Guds himmelske Rige. Men, da dette ogsaa kaldes et Rige eller efter Ordet i Grundsproget et Kongedømme, saa viser dette hen til, at ogsaa de jordiske Riger eller Kongedømmer have det ved sig, der gjøre dem til Afbilleder af hint himmelske Rige.

Og dette vil jeg her fremhæve, at det sande Folk i de jordiske Riger ligesom det sande Folk i det himmelske Rige er af aandelig Natur. Visselig kan man betegne et Lands Grænseskjel, visselig kan man tælle den Masse af Mennesker, der til en given Tid bebo det. Men derved har man ikke betegnet Folket selv. Det sande Folk er det, hvori Folkets Aand lever. Og Folkets Aand er en Frugt af de forbigangne Tidens Væxt i Solskin og i Regn, under svale Vinde og under truende Storme. Denne Frugt skal bevares som en hellig Arv, om den skal der fredes, og om den skal der værnes. Men, fordi Folkets Aand er en Frugt, derfor bør den som enhver anden Frugt være en Kjerne, der gjemmer i sig nye Udviklinger, nyt Liv, ny Skjønhed, ny Blomstring og ny Høst. Nu véd jeg nok, at Aand er det enestaaende og ikke tilfulde kan lignedes med noget andet i Tilværelsen. Naar derfor alle de andre Frugter med deres Kjærne kun kunne frembringe Væxter af samme Art og Beskaffenhed som dem, af hvilke de ere komne, saa er det Aandens ejendommelige vidunderlige Gave at frembringe nye Skabelser, nye Skikkelser. Dertil er det Aandens ejendommelige vidunderlige Bestemmelse bestandigt at skulle frembringe det fuldkomnere og bedre, det sandere og det skjønnere. Men dog ligger det i Folkeaadens Natur netop som Folkeaad, at det bør kjendes af alle dens Skabelser og Frembringelser, af hvilken Frugt og Kjerne de ere fremgaaede. Og, naar vi nu have draget Mindet frem om dem, der have virket og arbejdet i den svundne Tid, saa lad det ogsaa minde os om, at, hvad vi ere, det ere vi som en Frugt af deres Arbejde og Virken.

Og lad dette befæste os i det Forsæt at ville bevare, frede om den Arv, vi have modtaget fra dem, gammel Kjærlighed og Troskab imod Konge og Fædreland, gammel Ærbødighed for, hvad der er Ære værd, gammel Pligtopfyldelse og Retsindighed, gammel Nøjsomhed og Tilfredshed i det og med det, der er anvist os som vort Hverv og vor Stilling i Livet. Men derhos skulle vi ogsaa styrkes i Forsættet at bringe nyt frem, saadant, der kan gjøre os selv, endmere gjøre dem, der skulle være efter os, bedre og fuldkomnere, end vi nu ere. Ja! lader os bestyrkes i det Forsæt at bevare Fædrenes Arv og gjøre den rigere for Efterslægten. Naar det ret betænkes, at vi ikke leve af os selv og ikke for os selv, men at vi leve af Fortiden og leve for Efterslægten, da vilde der leves baade varsommere og mandigere og stærkere. Og, da det nu er en Ungdommens Opdragelsesanstalt, hvorom vi ere samlede, da lader os betænke, at det er modne Frugter, der skulle sættes frem for de unge. De grønne Frugter have hverken kvægende Smag eller livgivende Kjærne. Vel bærer ethvert Menneske ligesom ethvert Træ i sin Tid grønne Frugter. Men de fleste af disse rystes af førend Modningstiden. Saa ryster J, som nu staa i Manddommens Aar, Eders grønne Frugter af og sætter ikke frem paa Ungdomslivets Festbord uden dem, der ere prøvede at være modne, dem, der have nydelig Smag og livgivende Kjærne. Til at befæste saadant Forsæt lader denne Festdag tjene.

Men endelig skal denne Fest være en Opmuntringens Fest. Og her skal Talen nærmest vendes til dem, der staa denne Skole nærmest, til dens Bestyrer og Lærere, til den Ungdom, som modtager dens Undervisning og Vejledning. For Dem, denne Skoles højt ærede Bestyrer, der i en saa lang Række af Aar med almindelig Paa-skjønnelse har staaet i Spidsen for dens daglige Gjer-ning, for Dem, Skolens Lærere, der ved kyndigt, dyg-

tigt og samvittighedsfuldt Arbejde plante og vande i de unges Sjælejordbund, lad denne Festdag være en ny Tilsigelse om, at, naar I gjøre, hvad der er den menneskelige Del, vil han, der ene kan det, give Væxt og ikke lade Eders Arbejde være forgjæves. Denne Fest, som saamange hædrede Mænd, der forud vare denne Skoles Lærige, have sluttet sig til med Varme og Glæde, er jo et Vidnesbyrd om, at Fortidens Arbejde ikke har været forgjæves, og en Forjættelse om, at Nutidens og Fremtidens ej heller vil være det. Ingen af Eder vil opleve en anden Fest som denne, men jeg véd, at for den samvittighedsfulde Lærer er det en Festdag, hver Gang han møder en af sine fordums Lærlinge, hvis Liv, Ord og Gjerning bærer Vidnesbyrd om, at Sæden, der er nedlagt i hans Sjæl, har voxet og har baaret Frugt. Saadanne Festdage bør I have den Fortrøstning til Gud, at I ville faa at se mange af. Men for Eder, I Unge, lad denne Festdag være en Opmuntring til selv at blive en Efterslægt, som kan blive denne Skole, der har vejledet Eders Barndom, en Ære og en Glæde, at I selv kunne blive Mænd, der kunne arbejde for en Fremtid, der kan blive fuldkomnere og bedre end den Tid, som er. Husker paa, at et Menneske kun har en Ungdom, hvis Sorgløshed tillader ham at leve for sin egen Udvikling. Bruger denne Tid, som nu er for Eder, med Flid og Alvor, der vel forenes med det muntre og friske Sind, der tilhører Eders Alder. Alle have ikke de samme Gaver, men alle kunne have den gode Vilje, og en god og alvorlig Vilje naar langt og vidt, ofte længere og videre end de ypperste Gaver, naar de ikke tilstrækkeligt ere blevne øvede og brugte. De fleste af Eder ville i de Stillinger, hvortil I opdrages, faa andre Mennesker at byde over, men Ingen forstaar at byde, der ikke først har forstaaet at lyde. Lægger derfor Vind paa Lydighed, at det engang kan betroes Eder at byde. De, der ikke

forstaa at bøje sig i Lydighed, hvor der skal lydes, og at byde med Myndighed, hvor der skal bydes, blive hele Livet igjennem Dreng, og det er ikke godt at være. Men vel er det godt i de friske Ungdomsaaer at forene det muntre, frejdige Sind med villig Underkastelse under Tugt og Orden, for engang at kunne forene det kraftige, mandige Sind med den Tugt og Orden, som ingen Alder og ingen Tid kan undvære.

Men al Tid hunder og grunder i Evigheden. Om det, der ikke har Rod i den, er der sagt: «hver Plantning, som min himmelske Fader ikke har plantet, skal oprykkes med Roden» (Matth. 15, 13). Alt andet, hvad et Menneske kan lære, er tomt og grundløst, naar det ikke gaar ud derfra, at «Herrens Frygt er Vidsoms Begyndelse, og Kundskab om den Hellige er Forstand» (Ordsp. 9, 10). Al menneskelig Undervisning er uden Maal og Med, naar der ikke sluttet dermed. «Enden paa Sagen, naar alting er hørt, er denne: frygt Gud og hold hans Bud; thi det bør hvert Menneske at gjøre» (Præd. 12, 13). Alt Arbejde for Livet bliver dog kun et Arbejde paa Døden, naar der ikke arbejdes for det evige Liv. «Men dette er det evige Liv, at de kjende Dig, den eneste sande Gud, og den, Du udsendte, Jesus Kristus» (Joh. 17, 3). Kun i Herrens Frygt og i vor Herre Jesu Aand er der Forjættelse for den Tid, som er, og for den Tid, som kommer. Saa hvile denne Aand bevarende og fornyende over denne Stiftelse, hvis Hundreearsfest vi i Dag fejre, over dette vort dyrebare Fædreland, over vor elskede Konge og alt hans Hus. Gud give Danmarks Rige, som den Skole, hvis Fest vi holde, den Aand, der lærer at lyde i Villighed, hvor der bør lydes, at byde med Myndighed, hvor der bør bydes.

*

*

*

Efter Talens Slutning blev den sidste Del af Kantaten afsungen:

Chor.

Og nu til Eder, I unge,
 Skal lyde et Alvorsord:
 Glem aldrig den danske Tunge,
 Glem aldrig jer Fædrenejord!
 Kan end den tykkes hel ringe
 Og halvvejs i Fjendens Vold,
 Glem aldrig, at Løver springe
 I Danmarks Hjærteskjold.

Der lyder netop i vor Tid
 En Dødens Røst overalt;
 Thi mindes I Danmarks Fortid,
 Hvor Fjenden aldrig blev talt,
 Og støt man rykked i Lejren
 Og frejdig tænkte som saa:
 Gud raader ene for Sejren,
 Staar mange end mod de faa.

Husk paa, at Fremtidens Gjerning
 Just hører jer unge til!
 Maaske I ruller den Tærning,
 Hvor Danmarks Liv staa paa Spil!
 Gaa derfor ad Livets Veje,
 Gaa frem med Alvor og Vægt,
 Saa faar vel Danmark i Eje
 En frelsende Efterslægt!

Hermed var Festen sluttet, og de kongelige Hershskaber forlode Salen under et af Etatsraad Brix for Deres Majestæter udbragt Leveraab.

Faa Timer efter Hovedfestens Slutning samledes man til det af en større Kreds af forhenværende Elever ar-

rangerede Festmaaltid i Hôtel d'Angleterre. Over en Snes af Skolens ældre Elever, Folk af højst forskjellig Alder og i forskjellige Livsstillinger, havde allerede flere Maaneder i Forvejen sluttet sig sammen og indbudt deres Kammerater dels til at yde Pengebidrag for paa værdig Maade at sætte Hundreedaarsdagen et Minde, dels for mulig at grundlægge et Fond til Lærernes eller Elevernes Tarv; angaaende Anvendelsen heraf er der endnu ikke taget nogen afgjørende Bestemmelse; men samme Komité, med Oberstløjtnant le Maire som Formand og Boghandler Emil Bergmann som Sekretær, to Mænd, hvis utrættelige og opofrende Arbejde det for en stor Del skyldes, at Festen i saa mange Maader lykkedes saa godt, indbød til det omtalte Festmaaltid. Kl. 5 samledes henved 200 Deltagere i Hôtel d'Angleterre, og kort efter satte man sig til Bords. Foruden Skolens Direktion og Undervisningsinspektion, nogle Lærere og Digterne til Sangene vare indbudte Kultusministeren, Gehejmekonferentsraad Madvig, Biskop Føg og Etatsraad Hansen. Oberstløjtnant le Maire dirigerede og udbragte Hs. Maj. Kongens Skaal. Forhenværende Elev, Oberstløjtnant N. P. Jensen, holdt den egentlige Festtale:

«Vort Sprog bør være os kjært, og dets Ære helligt, men selv foragte vi det og overlade det næsten til Almue. Intet Under, at et Sprog har tabt sin Ære, som Kjærnen af Folket ikke bruger».

Saaledes talte Forfatteren Ove Guldberg, og det var hans Fortjeneste, at han som Statsminister sørgede for, at Undervisningen i Dansk i 1775 kom til sin Ret i de lærde Skoler.

Det var et Fremskridt, men der krævedes mere.

De sidste 25 Aar af det forrige Aarhundrede var en gjærende Tid, og det var et Udslag af denne, at 17 Patrioter i dette Ords ædlest og bedste Betydning i Dag

for hundrede Aar siden stiftede Selskabet for Efterslægten.

Selskabet tog Udbredelsen af Oplysning som sit almindelige Maal; men i Erkjendelsen af, at Fremtiden tilhører Ungdommen, vilde det særlig opdrage den opvoxende Slægt til nyttige og delige Borgere, der paa Fortidens Minder kunde bygge Fremtidens Hus. Derigjennem haabede Selskabet at skabe en Slægt, der kunde føre Fædrelandet fremad til Hæder og Lykke, en Slægt, der gennem Oplysning kunde modnes til Frihed; thi Frihedstrangen var ogsaa den Gang oppe.

Det var en stor, en omfattende Opgave, og Selskabets Love vidne om, at ingen Side af Virksomheden blev glemt. Men meget maatte staa hen som Tanker, der først kunde løses i Tiden, naar der kom «Lys og Lykke til» og i Overbevisningen herom tog Selskabet som Grundregel at gaa frem med Varsomhed og ikke indlade sig paa Foretagender, før man havde Evne til at udføre dem. Paa denne sikre Grund har Selskabet bygget. Derfor har det staaet fast i de skiftende Tider, derfor har det udrettet saa meget.

Men, hvad saa end Selskabet har udrettet, saa skal dog dets Skole nævnes i første Række, og det er da ogsaa den, vi særlig ville mindes.

Da Edvard Storm den 3dje Januar 1787 aabnede den Skole, der i sin længste Tid har ført Navn af Efterslægtsselskabets Realskole, udtalte han:

«Mit Hjærte fryder sig, naar jeg tænker paa, hvor nyttig denne Stiftelse kan blive. Hvilken Efterslægt kan ikke her dannes og beredes. Hvor mange oplyste, delige, retskafne og dygtige Borgere kunne ikke her opdrages».

Det var et profetisk Ord, som er gaaet i Opfyldelse i langt højere Maal, end Storm turde haabe. Vidnesbyrdet derom er ikke alene den blomstrende Skole, som

i Dag holder Fest, men tillige de Tusinder, der i Aarenes Løb ere udgaaede fra Skolen, og over dem alle straalere Adam Oehlenschlägers Navn som en flammende Stjerne.

Hvorved er da Skolen gaaet fremad? Det skyldes især den Omstændighed, at det var Selskabet, der rejste Realundervisningens Fane. Under den har det kæmpet, og det har ført Sagen til Sejr. Men, da Sejren var vunden, maatte Selskabet, tro mod sin almindelige Opgave, bøje Skolen ind i det dobbelte Spor, som Tiden kræver, og Alle ville vi haabe og ønske, at Forandringen af 1880 maa blive til Held for Efterslægten.

Men vi, Skolens gamle Elever, der i Dag ere samlede for med Tak at mindes vort Skoleliv, vi ville lade vore Tanker gaa tilbage til den svundne Tid.

Det er Skolens store Fortjeneste, at den, arbejdende i Stifternes Aand, forstod at vinde Elevernes Kjærlighed, thi derved skabte den Modtagelighed for Undervisningen. Ikke mindre var det Skolens Fortjeneste, at den forstod at træffe de rette Grænser. Vi bleve ikke overlæssede, men Enhver, der medbragte Lyst og Flid, fik et Grundlag, der var fyldigt nok til at gjøre os vel rustede til den Livsgjæring, vi valgte, thi Skolen havde lært os arbejde». Men Skolen lærte os tillige at elske vort Fædreland. Den lærte os Dansk efter Ove Mallings «Store og gode Handlinger». Lad saa være, at denne Bog ikke i Tiden tilfredsstillede i sproglig Henseende, os lærte den at være danske, os lærte den: «Sit Fædreland skylder man alt, hvad man kan udrette».

Det er derfor i fuld Ihukommelse af, hvad vi skyldte Skolen, at vi dens gamle Elever, i Dag ere samlede til Fest. Mange af os se hinanden efter lang Adskillelse, og intet Ord har vel lydt hyppigere end — Kan Du huske — thi i Dag leve vi jo i Erindringens Verden. Men, samle vi alle vore Minder fra Skolelivet, saa bliver Udtrykket derfor en hjærtelig Tak til Skolen, en Tak,

der har saa meget dybere Indhold, som Livet har lært os, gamle, hvor meget vi have Skolen at takke for.

Saa rette vi da vor Tak til Stifterne, til Velgjørerne, til Direktionen og til Kommissionen.

Vi mindes Stifterne. Maatte vort Fædreland aldrig fattes Mænd, der ville gaa i deres Spor, og maatte enhver ædel Stræben finde en lige saa rig Løn; thi den Spire, Stifterne nedlagde, er bleven et mægtigt Træ, der har Kraft til yderligere at voxe og udfolde sig.

Vi mindes Skolens Velgjørere. Arbejdet har behøvet og fundet Støtte, men Takken skal her særlig rettes til dem, der ved Legater eller paa anden Maade have gjort det muligt at skaffe mange Børn den Kundskabens Skat, de ellers havde maattet savne.

Vi ville mindes Direktionen og Kommissionen. Det er dem, det skyldes, at den humane Aand, hvori Skolen blev stiftet, er bleven bevaret. Det er dem, der have det smukke Hverv at værne om Fortidens Arv til Bedste for den kommende Slægt. Maatte deres Bestræbelse krones med Lykke!

Skolen ser i Dag tilbage paa en lys og lykkelig Fortid. Maatte dette varsle en rig Fremtid! Maatte Efterslægten som hidtil opdrage sine Elever til nyttige og dygtige Borgere i alle Samfundsklasser til Ære for Skolen og til Gavn for Konge, Fædreland og Folk! Med Ønsket herom beder jeg Dem tømme et Glas for vor kjære, gamle og dog ungdomsfriske Skole.

Efterslægten leve!»

En god Times Tid efter Maaltidets Slutning begav en stor Del af Deltagerne sig til Koncertpalæet i Bredgade, hvor de yngre af Skolens forhenværende Elever med Hr. Fr. Zachariae som Formand havde arrangeret en Aftenfest, der i alle Maader var lige saa vellykket som Formiddagsfesten og Middagen. Allerede Kl. 8^{1/2}

gik Dansen livlig i Palæets to elegante Sale, men Kl. 10¹/₄ standsede den foreløbig, og General Thomsen besteg Talerstolen og holdt følgende Tale.

Mine Damer og Herrer!

Naar man har bevist mig den Ære at opfordre mig til her i Aften ved Elevernes Fest i Anledning af Efter-slægtselskabets hundredaarige Jubilæum at tale til Ære for Skolen, da er det begrundet i den tilfældige Omstændighed, at det er omtrent halvhundrede Aar siden, jeg som Elev indtraadte i Skolen, og at jeg saaledes paa en Maade er en Mellem-Repræsentant mellem Skolens første Disciple og dens nuværende Elever fra 1886.

De gamle Elever fra det forrige Aarhundrede ere jo ifølge Naturens Orden forlængst hensovede. Lykkeligvis er der dog mange af dem, som endnu leve gennem deres Gjerninger, og ypperst blandt dem glimrer Adam Oehlenschlägers Navn til os gennem hans Digterværker. Havde nogen af disse gamle Elever kunnet være her tilstede, da vilde han have fortalt os meget og smukt om Edvard Storms elskværdige Personlighed og Dichmanns vækkende Undervisning. Nu maa De nøjes med noget mindre, med aforistiske Erindringer, som en halvhundredaarig Elev fremdrager til Ære for Skolen, med Minder, der trænge sig frem hos mig ved at se et halvt Sekulum tilbage i Tiden paa min Skolegang.

Ja, først paatrænger sig da Tanken om, at vi den Gang kua meget lidt forstode, hvor lykkelig man egentlig er som Barn med det frejdige og nøjsomme Sind, der fryder sig ved uskyldige Glæder, medens Sorgerne, naar de blive for store for de smaa Skuldre, bæres af kjærlige Forældre og Slægtninge. Og saa vender Tanken sig naturlig til Kammeraterne, til dem, med hvem man sad sammen paa Bænk i Skolens forskjellige Klasser! De spredtes fra Skolen ud til Virksomhed paa omtrent

alle Samfundsinteressernes Omraade. Nogle have virket i Statens, andre i Kommunernes, andre i Privat-Institutioners Interesser; Kunst og Videnskab, Handel og Industri, Søfart og Landbrug have modtaget deres Kontingent af Elever fra min Samtid, og mange af dem ere med rette blevne regnede blandt de ypperste Mænd i deres Fag. Selv denne Skole tæller blandt sine Lærere gamle Elever fra min Tid; Leisner hoppede saaledes den Gang tillige med mig omkring paa de samme Trapper og i de samme Klasser, hvor han nu vandrer rundt som en af Lærerstandens ældste Veteraner. Men af de gamle Kammerater fra Skolen ere mange alt forlængst bortkaldte herfra; i Kampene for Fædrelandet have ikke faa af dem fundet Hædersdøden paa Valpladsen.

Blandt Kammeraterne fra Skolen knyttedes mangt et Venskab, der senere bevarede for hele Livet; jeg fandt saaledes i Skolen mit Livs bedste Venner, Mænd, om hvem jeg med Taknemmelighed erindrer, at de bevarede mig deres Venskab til deres sidste Stund. Lad det være mig tilladt her at nævne et Par Mænd, Obersterne Frederik Good og Harald Hertel, Mænd, hvis Navne alt fra Skoletiden havde en god Klang, og hvis senere Virksomhed har staaet Begivenheder nær, der ere indskrevne i vort Folks Historie! Et Ørevidne har berettet mig, at den præjssiske Prins Friederich Carl for en halv Snes Aar siden ved en Troppesamling i Hannover, hvor en Mængde tyske og fremmede Officerer vare samlede om ham, udtalte, at han i de 7 Aar fra 1864 til 1871 havde kæmpet ligeoverfor Danske, Østerrigere og Franskmænd, og at han altid havde kæmpet til Sejer med Undtagelse af en eneste Gang, og det var, da det danske Artilleri fra Skanserne ved Mysunde tvang ham til at befale sine Tropper Tilbagegang. Ligeoverfor denne Ytring vil det maaske interessere Dem at høre, at det var en gammel Elev af Efterslægten, Harald Hertel,

den Gang Kaptejn, senere Oberst, der var den tapre Chef og Fører for det Artilleri, som var det eneste, der nogensinde havde tvunget den præjssiske Hærfører til at lade blæse Retræte. — Og saa min elskværdige Ven, Oberst Frederik Good! Aldrig har jeg truffet nogen, der i fuldere Grad end han havde bevaret Barnetroen paa, at ingen Spurv falder til Jorden, uden at vor himmelske Fader véd det; og de, der i 1864 færdedes i Dybbølskanserne, vare derfor ogsaa Vidner til, hvorledes han daglig, ofte under den heftigste Granatregn fra Fjendens Batterier, vandrede sin Gang i Skanselinien, altid saa fornøjet og glad som Lærken, der sender sit Morgenkvidder op imod Himlen. — Lad det være mig tilladt endnu at nævne en Kammerats og Vens Navn, endskjønt det er mindre bekendt end de to andre, fordi han blev bortkaldt i en ung Alder; og det er Gustav Vilhelm Blom's, Søn af den bekendte Militærforfatter, Oberst H. J. Blom, og ældre Broder til nuværende Oberstløjtnant Otto Blom i Artilleriet. I 1848 udgav han et Bind Digte, blandt hvilke der findes følgende Vers:

Lykkelig og den, hvis Livstraad brister,
 Længe før dens Ten er spunden fuld,
 Naar, idet han Heltedøden frister,
 Æren spirer paa hans Gravhøjs Muld.

To Aar derefter fandt han den 25de Juli 1850 ved Isted Heltedøden som Løjtnant ved den Bataillon, der førtes af Oberst Læssøe. Hans Støv hviler nu i Kæmpegraven paa Flensborg Kirkegaard sammen med Schleppegrells, Læssøes, Trepkas og de øvrige faldnes. Løven, som det danske Folk rejste som Mindesmærke paa Graven, den har fjendtlig Overmagt flyttet andensteds hen; men Ærens Spirer, der ere voxede ud af Heltegravens Muld, dem har ingen Magt kunnet rane, og derfor

fredede slesvigske Mænd og Kvinder dem endnu som Haabets Spirer til en lykkeligere Fremtid.

Fra Kammeraterne vender Tanken sig til vore Lærere. Jeg kunde fristes til ogsaa her at nævne mangt et Navn, til hvem jeg staar i Gjæld af Taknemmelighed, men den yngre Slægt af Elever, som her er tilstede, kjender kun faa af disse Mænd, der trofast, men stille røgtede deres ansvarsfulde Gjerning, og hvoraf den største Del nu alt længst er død og borte. Jeg skal derfor nøjes med her at nævne, at af de gamle Lærere fra min Skoletid er der, saavidt min Hukommelse slaar til, nu kun faa tilbage i de levendes Tal, nemlig Philip Friedenreich, Professorens yngre Broder, nu Sognepræst i Helsingør, Fysikeren, Professor Holtén, Etatsraad H. P. Holst og Professor Chr. Agerstov. Betragtningen af vore Lærere er selvfølgelig anderledes nu end i vor Skoletids Dage; den Gang var det os kjært at udfinde en Særhed hos dem, at aflure dem en Svaghed og at gjøre dem alle mulige Uglsplisstreger og Spilopper; nu staar det klart for os, at den Kundskab, som vi have høstet, om den end til Dels er en Frugt af vort Arbejde, dog ikke mindre er en Frugt af deres Arbejde med os og for os. Og derfor bringer jeg dem nu som Mand den Tak, med Hensyn til hvilken jeg som Dreng sandsynligvis har været noget glemsom!

Men ikke mindre Tak end Skolens Lærere skyldes vi dens daværende Inspektør, Professor Friedenreich. De, der have kjendt ham, ville mindes ham som Manden med det lille, krøltoppede Hoved paa den kæmpestore Krop, som Manden med den overlegne Aand og den vidunderlige Evne til at gennemskue enhver og se, hvad der boede i ham. Vi skyldes ham megen Tak ikke alene for hans vækkende Undervisning, men navnlig fordi han forstod at opdrage vore Karakterer. Min Ryg har vel maattet smage hans Spanskrør, og mine Kinder maattet

rødme under hans vældige Ørefigen, men aldrig har han straffet mig, uden at jeg fuldt havde fortjent det, og aldrig bankede han Æresfølelsen ud, men tværtimod altid Æresfølelsen ind i vore Hjærter.

Og saa mindes jeg naturlig ogsaa Skolens daværende Styrelse, Direktionen og Undervisningskommissionen, der bestod af en Samnig af ældre Mænd, til Dels tidligere Elever af Skolen, i højt ansete Samfundsstillinger. Hver Maanedsdag mødte de, naar paa Grundlag af de daglige Karakterer Oprykningerne indenfor Klasserne bleve oplæste; hver 4de Marts mødte de til Skolens Højtidsfest, hvor andre ansete Mænd, som t. Ex. Oehlenshläger og J. F. Schouw, holdt Festtalen og uddelte Bøger som «Premier for Flid og Sædelighed»; men desuden mødte de ogsaa, naar vi Fastelavnsmandag, svælgende i Overflod af Chokolade og Boller, sloge Katten af Tønden. Men netop det, at disse ældre Mænd saaledes viste sig for os, snart ved Undervisningens daglige alvorlige Gjerning, snart ved Skolens Højtidsfest, snart ved Drengenes barnlige Leg, det lærte os, hvad de unge have saa godt af at lære, nemlig at bøje sig i Agtelse og Ærbødighed for de gamle.

Og nu Undervisningen i Skolen! Ja bedre Undervisning i Realfagene end i Efterslægten den Gang har utvivlsomt hverken før eller senere været givet i nogen anden af Landets Skoler. Men bedre endnu end selve Undervisningen var den Retning, i hvilken vi i Skolen ledtes til at bruge de erhvervede Kundskaber. Ved at lade Tanken vende tilbage herpaa, dukke Erindringer op, der blandt andre knytte sig til to af de Lærernavne, jeg før nævnte, nemlig H. P. Holsts og Chr. Agerskovs. Holst var Lærer i Dansk, da jeg indtraadte i Skolen. Jeg erindrer endnu en Dag af min Skoletid, saa tydelig, som var det i Gaar, nemlig den 3dje December 1839, Kong Frederik den Sjettes Dødsdag. Om Morgenens traadte

Inspektøren, Professor Friedenreich, ind i Klasserne og meldte med Taarer i Øjnene: Kongen er død. Vi vare den Gang saa smaa, at vi ej ret vidste, hvad en Konge var, og endnu mindre, hvad Døden var; men med en dunkel Fornemmelse om, at Kongemagt og Folkelykke stod i nært Forhold til hinanden, piskede Taarene os ud af Øjnene, da vi saa, at Professoren græd. Og, da vi ogsaa i Hjemmene fandt Graad og Sorg, gik vi paa den kolde Dag benauede omkring og saa det underlige Syn, at Byens Porte lukkedes, og Tropperne, selv Studenterkorpset under gamle Oberstløjtnant Malling, stillede paa Alarmpladserne for at sværge den nye Konge Troskab. Men, da saa næste Dag Georg Carstensens Søndagsblad udkom med en Sørgerand omkring de senere saa bekendte Linjer:

O Fædreland, hvad har du tabt!
 Din gamle Konge sover.
 Et rastløst Liv, til Arbejd skabt,
 Henskylled Tidens Vover;
 Et Hjærte brast, der banked ømt
 For Landet og for Folket, —
 Et Hjærte brast, der mildt har dømt
 Og Dommen mildt fortolket.
 Og, skjønt den Fremtid, han har skabt,
 Dig rige Frugter lover, —
 O Fædreland, hvad har du tabt!
 Din gamle Konge sover:

da blev det vor Stolthed, at det saaledes var en af Efterslægtens Lærere, der i sit Digt havde vidst at løse Folkets bundne Tanke. Og, da Holst senere med offentlig Understøttelse rejste til Syden og hjemsendte dejlige Billeder i Vers og i Prosa fra Ischia og Kapri, da var det os, som om vi havde Andel i den Lykke, vor gamle

Lærers Digte gjorde. Ved Holst's Bortrejse blev Ager-skov hans Efterfølger som Lærer i Dansk; han var den Gang næsten ligesaa hvidhaaret som nu, havde den Gang de samme venlige og milde Øjne som nu, den Gang det samme milde og kjærlige Sind som nu, og var derfor alt den Gang som nu Elevernes udkaarede Yndling. Ager-skov fulgte trolig i Holst's Spor; Undervisningen i Literaturhistorie blev derfor ikke gjort til en Opramsning af Navne og Kildeskrifter, men han forelæste af hver enkelt Forfatter Brudstykker af de bedste af hans Arbejder og aabnede saaledes Øjuene paa os for Skjønhederne og Ejendommelighederne hos hver enkelt af dem. Og, naar saa Timen var forbi, i hvilken vi som opmærksomme Tilhørere havde lyttet til hans Oplæsning, kaldte han os op til sig, viste os, hvor det oplæste Digt stod i Bogen og tilbød os laane den hjem med, dersom vi vilde læse mere i den. Paa denne Maade vakttes der hos os en Interesse for vor Literatur, og frodige Spirer til Kjærlighed til Modersmaal og Fædreland nedlagdes i vor Sjæl. Og det skal overhovedet siges til Lærernes og til Skolens Ros, at den Aand, hvori vor Undervisning og Opdragelse ledtes, var den, at Kundskab er en Magt, som det vel er værd at eftertrægte, en Magt, som man har Ret til at bruge til at gjøre meget for sig selv, naar man blot ved Siden deraf efterkommer sin Pligt til ogsaa at bruge den til at gjøre mere for andre og alt for Fædrelandet.

At dette nu ikke er et Foster af min Fantasi, skabt 50 Aar efter Begivenhederne, derom vidner Aaret 1848 tilstrækkeligt. Thi af Efterslægtens gamle Elever var det ikke blot dem, hvem saadant i Følge deres Stilling paahvilte som en Pligt, men en Mængde andre unge Mænd af alle Livsstillinger, der meldte sig ved Fanen, da Fædrelandet var i Fare. Og Skolens Lærere gik i Spidsen med deres Exempel. H. P. Holst meldte sig

til Tjeneste ved Overkommandoen, gamle Alex. Jacobi exercerede sammen med tyve Aar yngre Studenter, og Brødrene Henrik og Christen Møller — Læreren i Dansk og Læreren i Fransk, og derfor almindelig kaldte danske Møller og franske Møller — gik efter Principet: «Alt for Fædrelandet» frivillig med i Krigen som Kombatanter, skjønt begge vare ældre Mænd, der maatte opgive deres Lærerstilling og Erhverv, den ene af dem endog gift og efterladende Hustru og 3 Børn i Hjemmet. Og disse to Brødre gjorde som Militære saa godt Fyldest, at de bleve gjorte til Riddere af Danebrog paa Valpladsen, og at de nød den for Frivillige sjældne Udmærkelse mod Felttogets Slutning at udnævnes til Kaptejner i Reserven. De bleve begge senere efter Krigen Ophør, da de oprindelig vare theologiske Kandidater, ansatte som Præster; og at de maa have udført deres gejstlige Gjerning ligesaa godt som den militære, derom vidner den bekjendte Historie om en af de gamle Soldater, der havde tjent under dem i Krigen, og som tilfældig kom i Besøg i det Sogn, hvor den ene af Brødrene var Præst og den anden Nabopræst. Thi, da han i nogen Tid havde set, hvorledes de som Præster stillede sig til deres Menighed, gik han en Dag op til en af Brødrene og sagde da bl. a. til ham: «Jeg vil saa gjerne ære og hædre Dem paa enhver Maade, men jeg véd ikke, hvad der ærer og hædrer Dem mest, enten jeg kalder Dem Deres Velærværdighed Hr. Kaptejnen eller Deres Tapperhed Hr. Pastoren».

Ja, det er kun smukke og lyse Minder fra vor Skoletid, som trænge sig frem i Erindringen for os halvhundrede Aars gamle Elever, og, naar vi tænke paa den gamle Skole og paa, hvad den har udrettet for os, saa er der kun én Følelse, der fylder os, og det er Taknemmelighed.

Om de senere og om de nuværende Elever vide vi,

at de, naar de naa det Tidspunkt, da de som vi nu kunne se 50 Aar tilbage paa Skolegangen, ville have de samme lyse Minder og den samme Taknemmelighed; thi derfor borger den Aand, hvori Skolen har været styret og styres af dens nuværende Leder.

Men om de kommende Elever, om dem, der skulle være med til at fejre de følgende Aarhundreders Jubilæer, om dem vide vi Intet; for dem kunne vi kun haabe og ønske! Saa lader os da ønske dem, at de maatte kunne give Skolen det samme Vidnesbyrd som vi om, at den Aand, der har styret den, altid har været den: at Kundskab er en Magt, som det vel er værdt at eftertrægte, en Magt, som man har Ret til at bruge til at gjøre meget for sig selv, naar man blot ved Siden deraf efterkommer sin Pligt til ogsaa at bruge den til at gjøre meget for Andre og alt for Fædrelandet; thi saa vil Skolen vedblivende have arbejdet med Efterslægten som sit Formaal, og saa ville ikke alene dens enkelte Elever, men det hele Land og Folk vedblive at høste Frugter af dens Gjerning!

Saa lad os da nu til Slut bringe det hundredaarige Efterslægtsselskab og dets gamle Skole et Leve! Og dette Leve skal rumme vor Tak til den, for hvad den har virket til Gavn og Nytte for alle sine Elever, og derigjennem ogsaa for Folk og Land, men det skal tillige rumme vore Ønsker om, at den, stedse ledet i Stifternes Aand med Efterslægten som Formaal, maa lægge Aarhundreder paa Aarhundreder til sin Alder!

Med denne Tak og dette Ønske et Leve for Efterslægtsselskabet og dets gamle Skole!»

Derefter var der arrangeret et Fællesmaaltid, og Dansen gjenoptoges og fortsattes til Kl. 4.

Der er ingen Tvivl om, at denne Dag vil staa som et lysende Minde for de fleste af Deltagerne, men saa

skal det ogsaa nævnes, at foruden dem, der vare selvskrevne til at paatage sig Arbejdet, var der ikke saa ganske faa, der med stort Offer af Tid og Arbejde og med stor Beredvillighed gjorde alt for at forherlige Dagen. Jeg mener ikke at gjøre nogen Uret, naar jeg her først og fremmest nævner Hr. Emil Bergmann, der vistnok var den første, der undfangede Ideen om de ældre Elevers Deltagelse, og som har ofret saa megen Tid og udført saa meget dygtigt og samvittighedsfuldt Arbejde, at Skolen maa være ham taknemmelig fremfor nogen anden. Komiteens Formand, Hr. Oberstløjtnant le Maire, der har været baade Elev og Lærer, ydede ved denne som ved tidligere Lejligheder paa alle Punkter sin værdifulde Assistance. Den forhenværende Lærer, Cand. theol. Charles Gandrup, Skoleinspektør i Randers, har ligeledes altid været til Rede, hver Gang Skolen kaldte til festlig Sammenkomst. Denne Gang skrev han det siden i Boghandelen udkomne Festskrift og en Sang til Middagen, ligesom ogsaa Pastor Nic. Nørregaard i Rye strax var beredvillig, da man opfordrede ham; han leverede baade en Sang til Middagen og til Aftenfesten. Desuden blev der foruden den ovenfor aftrykte Kantate af Dr. Bergsøe skrevet Sange af Etatsraad H. P. Holst, Hr. Nic. Bøgh og Hr. A. A.

Til Slutning skal det endnu omtales, at Eleverne i Afgangsklassen B i Aarets Løb af deres Lommepege have sammensparet et forholdsvis ikke ubetydeligt Beløb og skænket Skolen Ballins smukke Kobberstik efter Marstrands Maleri: Christian den fjerde paa Trefoldigheden i Slaget ved Femern. Stikket er indfattet i en smuk solid Egetræs Ramme med en kort Indskrift og hænger i Klasseværelset Nr. 13. Med Bestyrerens Tilladelse skal det fremtidig pryde Skolens Afgangsklasse (øverste Realklasse).

Skole-Efterretninger.

Afgangsexamen 1885.

Den skriftlige Del afholdtes fra den 15de til den 17de Juni.

Den mundtlige Del fra den 22de Juni til den 7de Juli.

Følgende Videnskabsmænd udenfor Skolens Lærerpersonele deltog i Bedømmelsen:

Almindelig Forberedelsesexamen: I Dansk Hr. Cand. mag. Sigurd Müller; i Historie Hr. Forstander Moldenhawer; i Tysk Hr. Cand. Bøjesen; i Fransk Hr. Cand. Baruël; i Engelsk Hr. Overretsassessor Branth; i Geografi Hr. Cand. Chr. Bærentzen; i Mathematik Hr. Kaptejn Knudsen; i Naturlære Hr. Cand. Raabye; i Naturhistorie Hr. Cand. Poulsen.

4de Klasses Hovedexamen: I Dansk Hr. Cand. Iversen; Latin Hr. Dr. Siesbye; Tysk Hr. Sekretær Baumann; Mathematik Hr. Kaptejn Knudsen; Naturhistorie Hr. Adjunkt Juel; Geografi Hr. Cand. Jansen; Naturlære Hr. Cand. Lundbeck.

Følgende Elever indstillede sig til almindelig Forberedelsesexamen:

1. Benzon, Gerhard Rosenvinge, Søn af Hr. Grosserer Benzon.
2. Berg, Carl, Søn af Hr. Lærer, Cand. phil. Berg.
3. Berg, Viggo Edvard, Søn af afd. Mægler Berg.

4. Fischer, Jacob Peter Mynster, Søn af afd. Pastor Fischer.
5. Helbig, Karsten Gottlib, Søn af Oversergent Helbig.
6. Hvalsø, Alfred, Søn af afd. Apotheker Hvalsø.
7. Nielsen, Carl Emil Philip, Søn af Hr. Gymnastiklærer Nielsen.
8. Olsen, Robert Julius, Søn af Hr. Vaskeriejer Olsen.
9. Rolffes, Anton Conrad, Søn af Hr. kgl. Biløber Rolffes.
10. Rosendahl, Johan Julius, Søn af afd. Kontorist Rosendahl.
11. Sperling, Ove Vald., Søn af Hr. Mægler Sperling.
12. Sørensen, Rasmus Chr., Søn af Hr. Gaardejer Sørensen.
13. Toldberg, Aage v. Vesten, Søn af afd. Assistent i Postvæsenet Toldberg.

Til 4de Klases Examen:

1. Bokkenheuser, Knud, Søn af Hr. Cand. theol. Inspektør Bokkenheuser.
2. Flagstad, Oluf Constantin, Søn af afd. Artillerikaptejn Flagstad.
3. Hansen, Christian, Søn af Hr. Skibskaptejn Hansen.
4. Hansen, Otto Christian, Søn af Hr. Grosserer Hansen.
5. Hüttemeier, Albert Johan, Søn af Hr. Fabrikant Hüttemeier.
6. Neermann, Niels Adolf, Søn af Hr. Snedkermester Neermann.

7. Petersen, Carl Lehmann, Søn af Hr. Postmester Petersen.
  8. Scheel, Victor Alexander, Søn af Hr. Handelsrejsende Scheel.
  9. Thorball, Viggo Valdemar, Søn af Hr. Sadelmager Thorball.
  10. Würtzen, Carl Henrik Johan, Søn af afd. Kunstmaler Würtzen.
-

Almindelig Forberedelsesexamen i Juli 1885.

	Moders- maalet, skriftlig.	Moders- maalet, mundtlig.	Engelsk, skriftl. og mundtlig.	Tysk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Mathematik, skriftlig Regning.	Mathematik, skriftlig og mundtlig Arithmetik.	Mathematik, skriftlig og mundtlig Geometri.	Natur- historie.	Natur- lære.	Orden med de skriftlige Arbejder i det Hele.	Points.
Benzon . .	mg. -	mg. +	mg.	g.	mg. -	g. +	mg.	tg.	mg. +	mg. -	tg.	mg.	mg.	95
C. Berg . .	mg.	mg. -	g. -	mg. -	tg. -	g.	mg. -	tg.	g. -	g.	mg. +	tg.	mg. +	75
V. Berg . .	mg. +	ug. -	ug. -	mg. +	mg. -	ug. -	mg. -	ug. -	mg. +	ug. -	g.	g.	ug. -	113
Fischer . .	mg.	mg. +	mg.	g.	mg. +	mg.	tg.	g.	g.	g. +	mg. -	tg.	mg. +	93
Helbig . .	mg. -	mg.	mg.	mg.	ug. -	tg.	mg.	g.	mg.	g.	g.	mg. -	mg. +	99
Hvalsoe . .	g. +	mg. -	g. -	g. -		g.	ug. -	ug. -	mg. +	mg. -	mg. +	ug. -	mg.	91
Nielsen . .	mg. -	mg.	mg. -	mg.	g. +	mg. +	mg. -	tg. +	g. +	mg.	ug. -	mg.	ug. -	103
Olsen . . .	mg. -	ug. -	mg. +	mg. +	g. -	mg.	mg.	mg. +	mg. -	mg.	ug.	ug.	mg.	111
Rolfes . .	g.	g. +	g. +	g.	g.	g. -	tg. -	tg. +	mg. -	mg.	tg.	mg. -	mg.	75
Rosendahl	mg.	mg. -	mg. +	ug. -	ug. -	ug. -	ug. -	tg.	g.	tg. +	ug. -	ug. -	mg.	103
Sperling .	g.	g. +	mg.	tg.	g.	tg.	g. -	g.	g. +	tg.	tg. -	tg. -	mg. +	62
Sørensen .	g.	tg. +	g. +	g. +		g. -	tg. +	tg.	g.	tg. -	tg. -	g.	ug. -	53
Thorball .	g. -	mg. +	mg. -	g. +	tg.	mg. -	ug. -	tg. +	mg.	mg. -	mg. +	mg. +	ug. -	93
Toldberg .	mg. +	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg. +	ug.	mg. +	mg. -	mg. -	g.	ug.	112

4de Klases Hovedexamen 1885.

	Latin, mundtlig.	Latin, skriftlig.	Latin.	Tysk.	Geografi.	Natur- historie.	Arithme- tik.	Geometri.	Dansk.	Fransk.	Historie.	Græsk.	Points.
Bokkenheuser . . .	mg. —	mg.	mg.	mg. —	mg. +	mg. +	ug.	mg.	ug. —	mg.	ug.	g.	37
Flagstad	g.	g. +	g. +	g. —	mg. +	mg. —	mg. +	mg. —	g. +	g. +	mg. +	Naturl. mg. +	28 $\frac{2}{3}$
C. Hansen	mg. +	g. +	mg.	g.	mg. —	mg. —	mg. —	g.	mg. —	mg.	ug. —	mg.	29
O. Hansen	mg. +	mg.	mg. +	mg. —	mg.	mg.	mg. —	g. +	mg. —	mg. +	ug. —	mg. —	32 $\frac{1}{3}$
Hüttemeier	mg. +	ug. —	ug. —	mg. +	g. +	ug. —	ug. —	mg. +	g. +	mg. +	mg. +	Naturl. mg. +	36
Neermann	mg.	mg.	mg.	mg.	mg. —	mg. +	g.	tg. —	mg. —	mg.	mg. +	mg. —	24 $\frac{2}{3}$
Petersen	mg. +	ug.	ug. —	ug. —	ug. —	ug. —	mg. —	mg.	mg.	ug.	ug. —	mg. +	36 $\frac{1}{3}$
Scheel	mg. —	g. +	g.	mg. —	g. +	ug. —	g.	g. —	mg. —	mg. +	mg.	tg.	28 $\frac{1}{3}$
Thorball	g. +	mg. +	mg.	mg. —	mg. +	mg. —	g.	g.	g. —	mg.	ug. —	g. +	30
Würtzen	mg.	g.	mg. —	mg. +	mg. +	mg. +	g.	g. +	mg.	ug.	mg.	mg. —	32 $\frac{2}{3}$

De skriftlige Opgaver vare følgende:

1. Udarbejdelse i Modersmaalet.

Om de for Menneskene vigtigste Havdyr og den Nytte, der drages af dem.

2. Engelsk Version.

After the battle of Crécy, in the year 1346, the English king, Edward the Third, marched to Calais, with the intention of laying siege to it; but, finding it too strong to take by storm, he determined to subdue it by hunger. He placed his fleet directly opposite to the harbour, and built huts for his soldiers all round the town, so as completely to invest it, and prevent it from getting assistance either by land or sea. After the siege had lasted eleven months, the people were in so much distress for want of food that they were forced to eat horses, dogs and cats, till even these failed, and the governor found himself obliged to surrender. Edward promised, after some hesitation, that on condition that six of the principal citizens should come to him barefooted, with ropes about their necks, and bring him the keys of the town, he would spare the lives of the rest. The people of Calais were greatly distressed, when they heard the terms the king of England insisted on. While they were considering what was to be done, Eustace de St. Pierre, one of the richest merchants of the town, offered himself as the first of the six victims. His example inspired five others with equal courage, and after a sorrowful parting with their friends (for they all expected to be hanged) they appeared before Edward. He was so angry with the people of Calais for holding out so long against him, that he ordered these six men to be executed. Queen Philippa then fell on her knees before him, and besought him to pardon them.

The king granted her request, and she had them conducted to her apartment, where she entertained them, and sent them back to the town, bestowing on them many rich presents.

siege, Belejring. — subdue, undertvinge. — invest, indeslutte. — fail, slippe op. — governor, Kommandant. — term, Betingelse. — insist on, fordre. — victim, Offer. — execute, henrette.

3. Geometri.

1. To Sekanter, der danne en Vinkel paa $22^\circ 50'$, skære en Cirkel saaledes, at de Buer, der ligge udenfor Vinklen, ere $131^\circ 50'$ og 112° . Hvor store ere de imellem Sekanterne liggende Buer? Drages Korderne til disse sidste Buer, hvor store ere da Vinklerne i den derved frembragte Firkant? Hvor store ere Vinklerne imellem dens Diagonaler?

2. Der skal konstrueres en Cirkel med Radius r , som berører en given Vinkels ene Ben og af det andet afskærer en Korde, som er $r\sqrt{3}$.

3. Omkredsene af en regelmæssig Ottekant og Tolvkant ere lige store, hver lig p ; hvilken har størst Areal, og hvor stor er Forskjellen?

4. Arithmetik.

1. A kjøber 3 Kasser Appelsiner for henholdsvis 54 fr. $98\frac{2}{3}$ c., 57 fr. 68 c. og 58 fr. $61\frac{1}{3}$ c., Omkostningerne beløbe sig til $33\frac{1}{3}$ pro Cent af Indkjøbsprisen. Han sælger dem for 10 Øre Stykket, hvorved han tjener $7\frac{1}{7}$ pro Cent. Hvor meget havde en Appelsin kostet ved Indkjøbet i danske Penge, og hvor mange var der i hver Kasse?

1 fr. = 100 c. = 75 Øre.

2. Undersøg, om den Række, hvis 3 første Led ere $\frac{p^2-1}{p}$, p , $\frac{p^2+1}{p}$, er en Differens- eller en Kvotientrække, naar p har en hvilken som helst Værdi.

Find det almindelige Led deri og Summen af n Led.

Vis, at Summen, naar $n = 3$, bliver 3 Gange det andet Led, og find den under den simpleste Form, naar

$$p = \frac{\sqrt{5} + \sqrt{3} + \sqrt{2}}{\sqrt{45} + \sqrt{27} - \sqrt{18}}.$$

3. Af Ligningen

$$\sqrt{x + \sqrt{x}} + \sqrt{x - \sqrt{x}} = 3 \cdot \frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x + \sqrt{x}}} \text{ findes } x.$$

5. Praktisk Regning.

1. *A* kjøber et Hus for 28000 Kr., betaler Omkostninger ved Handelen med $1\frac{1}{4}$ pro Cent af Indkjøbsprisen og anvender 1650 Kr. til Istandsættelse. Han lejer det ud for 9 pro Cent af hele den til Kjøb, Omkostninger og Istandsættelse medgaaede Sum. Skatter og Reparationer koste ham $27\frac{7}{9}$ pro Cent af den aarlige Leje. Til hvilken Pris maa han sælge Huset, naar 5 pro Cent af Salgsprisen skal være lig hans aarlige Overskud af Huset?

2. En Skomager kan med 20 Svende og 6 Drengene forfærdige 1000 Par Sko og 400 Par Støvler af bestemt Beskaffenhed i 6 Uger.

Naar der nu til hvert Par Støvler kræves $1\frac{1}{2}$ Gang saa lang Tid, som til et Par Sko, hvor lang Tid behøves da til med samme Arbejdskraft at levere 10000 Par Sko og 3000 Par Støvler?

Naar dernæst en Svends Arbejdskraft er $1\frac{1}{2}$ Gang saa stor som en Drengs, hvor megen Arbejdskraft udtrykt i Antal af Drengene maa Skomageren da have for at gjøre den nævnte Levering færdig i 29 Uger?

Naar endelig Skomageren vil skaffe sig saadan Arbejdskraft, men kun kan faa 9 Drengene i alt, hvor mange Svende maa han saa antage?

3. Hvor længe varer det, inden en Kapital, som sættes paa Rente og Renten Rente til $3\frac{4}{5}$ pro Cent, er fordoblet?

6. Latinsk Stil.

I Aaret 280 kom Kong Pyrrhus Tarentinerne til Hjælp, som førte Krig med Romerne. Han var begjærlig efter Berømmelse og kyndig i Krig og satte med Glæde efter Tarentinernes Tilskyndelse med en Hær over til Italien fra Epirus. Ved Heraclea, en By i Lucanien, blev det første Slag leveret, i hvilket Romerne bleve i den Grad forfærdede ved det usædvanlige Syn af Elefanter, at de led et stort Nederlag. Efter dette Nederlag sendte Romerne Gesandter til Pyrrhus, som skulde løskjøre Fangerne. Da Pyrrhus havde mistet mange Soldater i Slaget, haabede han, at Gesandterne vilde bede om Fred, men Fabricius, Hovedet for Gesandtskabet, overbeviste snart ved sin Tale Kongen om, at hans Haab om Fred var ugrundet. Senere forsøgte Pyrrhus forgjæves at vinde Fabricius for sig ved Gaver og Løfter eller at skræmme ham ved det pludselige Syn af en vældig Elephant; hans Hæderlighed var saa stor, at hverken Gaver eller Frygt kunde bevæge ham til at glemme Pligten.

Lucanien — Lucania. i den Grad — adeo. forfærdet — perterreo. usædvanlig — insolitus. Syn — species. lider — accipio. løskjøber — redimo. Hoved — princeps. ugrundet — falsus. vinder — concilio. Løfte — promissum. skræmmer — terreo. vældig — ingens. Hæderlighed — integritas. bevæger — impello. Tallene skrives helt ud.

Udsigt over, hvad der er læst i det forløbne Skoleaar.

Forberedelsesklasserne.

Dansk. Eleverne ere indøvede i at tale højt og tydelig og i Indenadslæsning. De ere delte i flere Partier; de videstkomne have læst Schneekloths danske Læsebog 1ste Del, de yngste Partier læse endnu i A. B. C. eller i den første Halvdel af Læsebogen. Ved Samtale om Indholdet af det læste har Læreren søgt at bringe Eleverne til en rigtig Opfattelse og til med egne Ord at gjengive det læste. Ved Fortællinger, knyttede til foreviste Billeder, ere de vigtigste Historier i det gamle Testamente indtil Moses gennemgaaede, ligesom ogsaa enkelte Fortællinger af Fædrelandshistorien ere medtagne. I Aarets Løb ere henved 30 Digte og Sange blevne lærte udenad og sungne af Børnene.

Regning. Tallæsning. Øvelse i at behandle Tallene. Hovedregning. Eleverne ere delte i flere Partier. De fleste have lært Addition og Subtraktion. De øvrige beskæftige sig endnu med Begyndelsesgrundene.

Skrivning. Ældste Afdeling: Sammenskrift med latinske Bogstaver; for de øvrige har Undervisningen været indskrænket til de første Begyndelsesgrunde og enkelte Bogstaver, i den første Tid paa Tavle og senere i Bog.

Klassen har i alt 24 Timer om Ugen, hvoraf 6 anvendes til Skrivning, 2 til Gymnastik og de øvrige til Fortælling, Indenadslæsning og Regning. Eleverne lege adskilte fra den øvrige Skole og ere stedse under Opsyn af en Lærer.

6te Klasserne.

For at optages i sjette Klasse maa Eleven have fyldt sit 7de Aar og nogenlunde opnaaet Færdighed i at læse indenad og i at skrive Bøgstaver.

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 1ste Afdeling, benyttet til Øvelse i Indenadslæsning, Samtale om Indholdet, Gjenfortælling og Stavning. Af Digtene ere flere lærte udenad. To Timer ugentlig ere anvendte til at fortælle og gjenfortælle bibelske Historier. I Slutningen af Aaret ere Eleverne øvede i at afskrive paa Tavlerne korte Sætninger, der forud ere gjeennemstavede hjemme.

Geografi. Danmarks Geografi alene efter Kort. De første geograliske Begreber ere bibragte ved at gaa ud fra de daglige Omgivelser eller fra Forhold, der ere Eleverne bekjendte. Efterat de vigtigste Gader, Pladser, Bygninger o. s. v. i Kjøbenhavn ere opfriskede i Elevernes Hukommelse, gaar man over til Kjøbenhavns Omgivelser og kommer derved til at omtale Agerdyrkning, Kvægavl, Fiskeri, Forskjellen paa Beskæftigelserne i Byen og paa Landet, en Kjøbstads og en Landsbys forskjellige Udseende o. s. v. Dernæst ere Landets forskjellige Dele, deres Natur og Udseende, Havets Indskæringer, de vigtigste Byer o. s. v. nærmere omtalte, under stadig Paa-visning af Naturens Indflydelse paa Menneskenes Beskæftigelse. Eleverne gjøres bekjendte med Kortet, der tydeliggjøres dem ved at tegne Kort over Stuen, Legepladsen o. s. v.

Naturhistorie. De vigtigste og mest karakteristiske Repræsentanter for Pattedyr og Fugleklassen. Der er ikke benyttet nogen Lærebog, men Læreren har ved Fremvisning og Beskrivelse af Hovedrepræsentanterne for de forskjellige Pattedyr og Fugleordener fornemmelig lagt Vægt paa at vække og udvikle Disciplenes Sans for

Dyrenes ydre Former og øve dem i at beskrive deres Udseende. Dertil er knyttet en kort Beskrivelse af Dyrenes Liv og mest fremtrædende Egenskaber.

Regning. De fire Species i ubenævnte hele Tal, tildels efter Schneekloths Regnebog. Hovedregning.

Skrivning. I det første Halvaar beskæftiges Eleverne med Indøvelse i Alfabetet i begge Skrifter. De flinkeste øves dernæst i Sammenskrift efter foreskrevne Ord og endelig i at skrive uden Forskrift efter en trykt Bog.

2 Timer Sang og 2 Timer Gymnastik ugentlig.

5te Klasserne.

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 2den Afdeling. Fem Timer ugentlig ere anvendte til Oplæsning, Stavning og Samtale om Indholdet, samt til at øve Eleverne i at finde Subjekt og Prædikat og i at kjende de vigtigste Taledele. To Timer ere brugte til at nedskrive efter Diktat 6 à 8 Linier, der i Forvejen ere gennemstavede eller lærte udenad. Flere Digte lærte udenad.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling.

Geografi. Efter Granzows Lærebog Nr. 3. Fra S. 41 Europa til S. 81. Sydeuropa med Forbigaaelse af Stykkerne om Befolkning og Religion samt det med smaat Tryk. Eleverne indøves idelig i at vise paa det store Væggekort, hvad de have fundet paa deres eget Kort.

Religion. Det gamle Testamente efter Balslevs Bibelhistorie: Luthers lille Katekismus: de ti Bud, Trosartiklerne og Fadervor uden Forklaring; nogle Salmer.

Naturhistorie. Pattedyr og Fugle, efter Lütken: de allerførste Begyndelsesgrunde. Eleverne ere øvede i

at beskrive Exemplarer af foreviste Dyr og i at paavise deres karakteristiske Kjendetegn og Skjelnemærker. Til- lige ere de gjorte bekendte med Dyrenes Levemaade og Opholdssteder.

Regning. De fire Regningsarter i benævnte Tal. Hovedregning to Timer ugentlig.

Tegning paa Tavle af retlinede Figurer efter For- tegning paa Klassetavlen og Janniches Vejledning, 1ste Hefte.

Skrivning. Øvelse i Sammenskrift, dels efter For- skrift, dels efter trykte Bøger.

Gymnastik og Sang som 6te Klasse.

4de Klasserne.

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 3dje Afdeling, benyttet til Øvelse i Oplæsning, Analyse og Gjenfortælling; flere Digte lærte udenad. I Grammatik (uden trykt Bøg) Sætningslæren, Taledelene, deres vigtigste Inddelinger og Former. To Timers ugent- lig Øvelse i at skrive efter Diktat.

Tysk. Kapers og Simonsens Læsebog for Begyndere S. 1—44 samt nogle Digte. Det læste er omhyggelig repeteret og paa forskjellig Maade indøvet. Af Gram- matik er indøvet Hjælpeverberne og de svage Verber: den bestemte og ubestemte Artikel; tildels Adjektivernes Bøj- ning.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling: Stykke 1—46; de danske Stykker ere skrevne. Tillægget benyttet til Øvelse paa Skolen.

Historie. De vigtigste Begivenheder af Oldtidens Historie.

Geografi. Efter Granzov: Nordeuropa og Østeuropa samt af Mellemeuropa, Tyskland og Østerrig-Ungarn, efter samme Princip som i 5te Klasse; dog er Lektien kun i sin

Almindelighed gennemgaaet i Forvejen. Til Beskrivelsen af den fysiske Beskaffenhed er knyttet Angivelsen af Landenes Hovedprodukter og de sig dertil sluttende Beskæftigelser. Eleverne ere stadig øvede i at finde sig til rette paa det store Væggekort.

Religion. Det nye Testamente efter Balslevs Bibelhistorie. Luthers lille Katekismus: forfra til Læren om Synden. Nogle Salmer.

Naturhistorie. Efter Lütken: de første Begyndelsesgrunde, Fugle, Krybdyr, Fiske og Padder. Undervisningen er stadig knyttet til Fremvisning af Naturgjenstandene eller Afbildninger, saaledes, at Eleverne ere øvede i selv at faa Øje for og indprente sig Forskjelligheder og Ligheder mellem de forskellige Dyreformer, og Bogen er kun benyttet som Støttepunkt for det paa denne Maade lærte.

Regning. De fire Species med hele og brudne Tal; Regning paa Klasetavle og Hovedregning.

Tegning. Øvelse i at bruge de matematiske Instrumenter og disses Anvendelse til Afsætning af lette geometriske Opgaver, forklarede paa Klasetavlen. Tegning paa Klasetavlen. Janniches Vejledning, 1ste Hefte.

Skrivning, dels efter Forskrift, dels efter Diktat i linierede Bøger.

Sang og Gymnastik som 5te og 6te Klasse.

3dje Klasserne.

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 4de Afdeling, benyttet til Øvelse i Oplæsning, Analyse og Gjenfortælling. Bojesens danske Sproglære indtil de forskellige Slags Sætninger. Flere Digte ere lærte udenad. Ugentlig en Diktatstil.

Tysk. Kapers og Simonsens Læsebog for Begyndere S. 45—120. Alle Gloser lærte. Nogle faa Vers

lærte udenad. De almindelige grammatikalske Begreber indøvede.

Fransk. Ahns Læsebog S. 1—47 (Stykke 123). Af sammenhængende Læsning «La belle et la bête». I Grammatik er indøvet Hjelpeverberne og de regelmæssige Konjugationer.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling fra St. 45—110 og den tilsvarende Del af Tillægget. De danske Stykker benyttede til Øvelse i Oversættelse fra Dansk til Engelsk. Under Læsningen ere de vigtigste Dele af Formlæren indøvede.

Historie. Middelalderens Historie efter Næsselt indtil S. 109; enkelte Partier af Bogen ere forbigaaede.

Geografi. Vest- og Mellemeuropa; af Sydeuropa Spanien og Portugal. Eleverne ere vænnede til efter Væggekortet at beskrive Høj- og Lavlandets og derved tillige Vandsystemets Fordeling; der lægges fornemmelig Vægt paa den Indflydelse, de fysiske og klimatiske Forhold have paa Vegetationen og paa Menneskenes Beskæftigelser.

Religion. Balslevs Katekismus: Læren om Synden, 1ste og 2den Trosartikel. Det gamle Testamentes Bibelhistorie efter Balslev, med Udvidelser. Nogle Salmer.

Naturhistorie. Efter Lützens mindre Naturhistorie: Leddyr og Bløddyr, Dyrenes indre Bygning, de vigtigste Organer og deres Virkemaade fremhævet.

Regning. I Begyndelsen af Skoleaaret er Brøkrekning repeteret; senere er Reguladetri med hele Tal og Brøk gennemgaaet. Indøvelse af Tabel. Idelig Øvelse i Hovedregning.

Geometrisk Tegning. Der er forklaret og tegnet Tegninger til de vigtigste Sætninger og Konstruktioner i J. Petersens Plangeometri under Afsnittet om Polygouer. Der er lagt Vægt paa at indprente Eleverne de vigtigste

Begreber og Betegnelser i Geometrien. Frihaandstegning; Janniches Vejledning, 2det Hefte.

Skrivning. Efter Forskrift og efter Diktat.

Sang og Gymnastik 2 Timer ugentlig.

2den Klasseerne.

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 5te Afdeling, benyttet til Øvelse i Oplæsning og Analyse. Enkelte Digte lærte udenad. Det vigtigste af den nordiske Mythologi efter Dorphs Omrids. Bojesens Grammatik. En Stil om Ugen, dels efter Diktat, dels Gjengivelse af oplæste Stykker.

Tysk. Simonsens Læsebog for Mellemlasserne, S. 1—61. Efter Simonsens Grammatik: Bøjningslærens Hovedtræk og Præpositionerne. Kapers tyske Stiløvelser for Begyndere, de første 30 Stykker.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Læsestykker, 1ste Afdeling. Pronominale og uregelrette Verber efter Ahns Læsebog.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling fra Stykke 110 til 155. De danske Stykker ere skrevne.

Historie. Næsselt: Den nyere Tids Historie fra 1517—1648. Nordens Historie fra 1241—1523.

Geografi. Asien, Afrika, Amerika og Australien.

Religion. Balslevs Katekismus: 3dje Trosartikel og «Bønnen». Det nye Testaments Bibelhistorie efter Balslev, med Tilføjninger af Skriften. Nogle Sahner.

Naturhistorie. I Botanik: den almindelige Botanik efter Strøm. I Zoologi: Pattedyr og Fugle indtil Hønsfugle.

Mathematik. Jul. Petersens Elementære Plangeometri indtil Afhængighed mellem rette Liniers Længde. I Arithmetik efter Jul. Petersens Rationale Størrelser indtil

Polynomiers Division. Skriftlige Opgaver ere regnede hjemme og paa Skolen.

Regning. Repetition af Brøk, Reguladetri med hele Tal og Brøk, Beregning af simpel Rente. En Time ugentlig Hovedregning, en Time Regning paa Klasse-tavlen og en Time paa de smaa Tavler. Hjemmeregning. Idelig Indøvelse af Tabel og Hovedregning.

Tegning. Geometrisk Tegning: Øvelseskonstruktioner. Konstruktion af kongruente og ligedannede Figurer, samt nogle regulære Polygoner og Arealer. Frihaandstegning efter Janniches Vejledning, 3dje Hefte. Enkelte flinkere Elever have begyndt paa Hetsch's store Fortegninger. Enkelte af Eleverne have begyndt at tegne efter Gibsornamenter.

Skrivning. Øvelserne fortsættes i ulinierede Bøger efter Forskrift og Diktat; stort Latin.

Gymnastik 2 Timer og Sang 1 Time ugentlig.

1ste studerende Klasse.

Latin. Forchhammers latinske Læsebog. Det tilsvarende i Madvigs latinske Grammatik.

Tysk. Simonsens Læsebog for Mellemlasserne, S. 1—86 og af Poesi S. 58—76, 167 Sider; St. 22—39 lært mundtlig. Efter sammes Grammatik det vigtigste af Bøjningslæren og Præpositioner.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Læsestykker S. 1—35. Ahn's Læsebog, 1ste Afdeling, Stykke 139—143, 146—148; 2den Afd. 21—66. Stile efter Ahn's Læsebog.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling, Stykke 110—144.

De øvrige Fag som 2den Klasse.

1ste Realklasse a. og b.

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 6te Afdeling, benyttet til Oplæsning og Analyse; gennem Analysen er især Sætningslæren indøvet. Bojesens Grammatik repeteret. Enkelte Digte lærte udenad. En Stil om Ugen af beskrivende og fortællende Indhold; af og til en Diktatstil.

Tysk. Simonsens Læsebog for Mellemlasserne, c. 84 Sider. Kapers Stiløvelser for Begyndere 20 Stykker. Simonsens Formlære med Undtagelse af Substantiverne.

Fran sk. Abrahams og Arlaud: Franske Læsestykker, 2den Afdeling til S. 115. I Grammatik Verberne repeterede efter Ahn.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 2den Afd. Stk. 155 Bogen ud, og Læsestykker S. 1—38; de danske Stykker skrevne som Stil.

Historie. Nøsselt: Historisk Læsebog, den nyere Historie fra Ludvig den 14des Tidsalder til den første franske Revolution. Nordens Historie fra 1523—1670.

Geografi. Nordeuropa, Østeuropa og Sydeuropa indtil Frankrig, efter Granzow Nr. 2.

Religion. Matthæus's Evangelium. Af Balslevs Katekismus: Sakramenterne. Nogle Salmer.

Naturhistorie. I Zoologi: Fra Hønefuglene til Leddyr efter Lützens mindre Lærebog. I Botanik: Frikronbladede og helkronede Planter.

Naturlære. Varme, Magnetisme, Gnidningselektricitet efter en for Skolen affattet autograferet Lærebog.

Mathematik. Jul. Petersens Geometri indtil liggendende Figurer. Af «Rationale Størrelser»: Polynomiers Division, Potens, Ligninger af første Grad med en og med flere ubekjendte, Proportioner og Decimalbrøk.

Regning. Repetition af Brøk. Anvendelse af Proportioner (Procentregning, de omvendte og sammensatte Regninger, Selskabsregning og Kjæderegning). Hver anden Time er benyttet dels til Hovedregning, dels til Regning paa Klassetavlen. Jævnlig Hjemme-regning.

Tegning. Frihaandstegning efter Janniches Vejledning, 4de Hefte, Hetsch's store Fortegninger og Helsteds Gibsafstøbninger og Ornamentter. Geometrisk Tegning: Konstruktion af regulære Polygoner, Ovaler, Spiraler og Maalestokke, samt en Del blandede Konstruktioner.

Skrivning og Gymnastik to Timer egentlig.

2den studerende Klasse.

Latin. Cornelius Nepos: Udvalgte Fortællinger ved Listov. Cæsar: de bello Gallico, lib. 4, cap. 1—20. Madvigs Grammatik: Formlæren og cap. 1—6 af Syntaxens første Afsnit. Ugentlig en Hjemmestil og en Stil paa Skolen.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling, fra Stykke 143 ud. Listovs Læsestykker 1—13.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Læsestykker S. 48—115. Hele Formlæren efter Abrahams. Mundtlige og skriftlige Oversættelser fra Dansk efter Arlauds Stiløvelser.

Tysk. Simonsens Læsebog for Mellemklasser c. 56 S. Prosa og 14 S. Poesi. Simonsens Formlære undtagen Substantiverne; disses Deklination gennemgaaet paa Grundlag af Stiløvelserne. Mundtlig Stil. En Hjemmestil hver anden Uge.

Iøvrigt som 1ste Klasse.

Overgangsklassen.

Dansk. Borchsenius's og Winkel Horns Læsebog, Øvelse i Oplæsning, Analyse og mundtlig Fremstilling. Bojesens Grammatik gennemgaaet. 3 Stile maanedlig.

Tysk. Kapers og Simonsens Læsebøger for de højere Klasser c. 126 Sider Prosa og Poesi. Formlæren med Undtagelse af Kjønslæren. Ugentlig en Stil hjemme og en Gang om Ugen mundtl. og skriftl. Udarbejdelser paa Skolen.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Noveller og Fortællinger. Til Extemporallæsning er benyttet «Franske Læsestykker» fra S. 115. Formlæren og enkelte Dele af Syntaxen efter Abrahams's Sproglære.

Engelsk. Listov: Engelske Læsestykker, 2den Afdeling 102 Sider. Boysens engelske Digte S. 1—23. Fra Dansk til Engelsk 19 Sider mundtlig og skriftlig efter Listovs Stiløvelser, 2den Afdeling.

Historie. Oldtiden og Middelalderen efter Blochs Lærebog for Realskoler til Nordens Historie.

Geografi. Frankrig -- Bogen ud.

Naturhistorie. I Zoologi: Leddyr og Bløddyr. Botanik efter Strøm: kronløse Planter. Der er medtaget saa megen Detail, som var nødvendig til at oplyse Dyrenes og Planternes Hovedgrupper og disses Overgangsformer; stadig er, hvor det kunde ske, den praktiske Side af Botaniken og Zoologien, den betydelige Anvendelse, som disse Videnskaber have faaet i industriel o. a. Henseende, paavist.

Naturlære. Ligevægtslæren.

Religion. Apostlenes Gjerninger.

Arithmetik og Algebra. Jul. Petersens Rationale Størrelser: Maal; af Irrationale Størrelser: Rod, Ligninger af anden Grad og Rækker.

Geometri. Jul. Petersens Geometri: indtil Cirkelperiferiens Længde. Der er ugentlig regnet tre à fire arithmet. og geomet. Opgaver hjemme.

Regning. Kvadratrod, Kubikrod, Logarithmer og blandede Opgaver efter Bokkenheusers Regnebog.

Geometrisk Tegning. Fortsættelse efter samme Princip som i de foregaaende Klasser.

Skrivning. Indøvelse af de vigtigste i Livet forekommende juridiske og merkantile Dokumenter.

3dje studerende Klasse.

Latin. Cæsar: de bello Gall. lib I, cap. 41 og ud; Wellers lat. Lesebuch aus Livius, S. 1—65, 147—157. Ugentlig en Hjemmestil og en paa Skolen. Madvigs Grammatik: Ordføjningslæren.

Græsk. Bergs græske Forskole med det tilsvarende af Tregders Formlære. Levy og Velschows Læsebog Stykke 1—40.

Dansk. Danske Forfattere, især Holberg og Oehlenschläger. En Stil hver 14de Dag.

Engelsk. Listov: Engelske Læsestykker S. 1—24. Stiløvelser 1—16.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Noveller og Fortællinger I. Til Extemporallæsning er benyttet franske Læsestykker fra S. 138. Formlæren efter Abrahams.

Tysk. Kapers og Simonsens tyske Læsebog for de højere Klasser: Prosa c. 72 Sider. Poesi 22 Sider. Formlæren. En Hjemmestil hver anden Uge.

Historie. Efter Bloch: Oldtidens og Middelalderens Historie indtil Norden.

Geografi. De britiske Øer, Sydeuropa, Asien, Afrika, Amerika og Australien efter Erslevs Geografi Nr. 2.

Løvrigt som Overgangsklassen.

Afgangsklassen.

Dansk. Hovedpunkterne i den danske Literaturhistorie, støttet ved Oplæsning af udvalgte Stykker af de betydeligste Forfattere; i sin Helhed er læst Holberg: Jacob von Thyboe og Maskeraden, Wessel: Kjærlighed uden Strømper, Ewald: Fiskerne, Oehlenschläger: Hakon Jarl, Grundtvig: Paaskelilierne, Heiberg: Aprilsnarrene, Blicher: Røverstuen, Paludan Müller: den ottende Kunst. Oplæsning og Analyse. Bojesens Grammatik. 1 Stil hver 14de Dag.

Tysk. Kapers og Simonsens tyske Læsebog for de højere Klasser, c. 28 Sider statarisk og 8 Sider ex tempore; i Poesi c. 17 Sider. Desuden repeteret hele Examenskurset. Hele Formlæren og Syntaxen. Hver anden Uge skiftevis skriftlig og mundtlig Stil efter Kapers Stiløvelser, 3dje Afd.

Fransk. Prosper Mérimée: Colomba S. 1—90. Til Extemporallæsning benyttet Resten af Colomba og Abrahams og Arlaud: Franske Noveller og Fortællinger I. p. 1—37, 56—80, 178—204. Form- og Ordføjningslæren efter Abrahams's Sproglære.

Engelsk. Listovs Udvalg af engelske Forfatters Skrifter. 1ste Hefte; Boysen: Engl. Digte, 25 Sider. Skrevet c. 20 Versioner.

Religion. Reformationens Historie i Tydskland, Schweiz, Danmark, Norge og Sverrig, samt de forskjellige Sektors Historie og Lærdomme.

Historie og Geografi. Det hele Kursus repeteret.

Naturhistorie. Zoologien efter Lütken. Plante- læren efter Strøm.

Naturlære. Bevægelseslæren og Galvanismen. Fysik: Paany gennemgaaet det i de forrige Klasser læste.

Mathematik. Den hele Plangeometri efter Jul. Petersens Lærebog. 1 Arithmetik Logarithmer, expoten-

tielle Ligninger og Renteregning efter Julius Petersens Irrationale Størrelser. Det hele Pensum repeteret.

Regning. Kombinerede Opgaver til Repetition og Indøvelse af det tidligere lærte. Praktisk Indøvelse af Decimalbrøk og Logarithmer. Kvadratrodsuddragning. Beregning af Arealer og Voluminer efter Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser. Stadig Indøvelse af Begyndelsesgrundene.

4de studerende Klasse.

Dansk. Værker af danske Forfattere især fra Tiden efter Oehlenschläger, læste og gennemgaaede. Stile i Reglen af geografisk, historisk eller naturhistorisk Indhold. Retskrivningsøvelser paa Skolen.

Fransk. Pr. Mérimée: Colomba. S. 1—100. Til Extemporallæsning er benyttet Abrahams og Arlaud: Noveller og Fortællinger I. Formlæren og en Del af Ord-føjningslæren efter Abrahams.

Tysk. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser 130 Sider Prosa og Poesi kursorisk c. 15 Sider. Simonsens Formlære og Funch's Syntax. I Begyndelsen af Aaret 1 Time maanedlig til Oversættelse fra Dansk.

Latin. Cæsar de bello Gallico, 4de Bog, C. 1—24. Sallusts Catilina. Ciceros Taler mod Catilina 3—4, for Archias og for Dejotarus. Vergils Æneide, 1ste Bog. Madvigs Grammatik repeteret. Iversens Stiløvelser benyttede til mundtlig og skriftlig Oversættelse.

Græsk. V. Levy: Græsk Læsebog for det andet Aar Side 1—12, 14—16, 19—45, 52—58. Odysseens 1ste Bog. Bergs Formlære.

Religion. Oldtidens og en Del af Middelalderens Kirkehistorie efter Tønder-Nissen.

Historie. Middelalderens og den nyere Tids Hist. til Europa efter 1863, efter Blochs Lærebog for Realskoler med Forbigaaelse af Nordens Historie.

Naturlære. Varmelære, Magnetisme, Elektricitet, Ligevægtslæren (undt. Decimalvægten), Bevægelseslæren.

Forøvrigt som Afgangsklassen. I Regning tillige Beregning af Voluminer.

5te studerende Klasse.

Dansk. Den danske Literaturs Historie til Aar 1800 med Benyttelse af Winkel Horns Lærebog. Stile, dels af bundet, dels af «frit» Indhold.

Fransk. Octave Feuillet: le village. A. Thiers: Campagne d'Italie en 1800. Marengo. Som Maanedslæsning Emile Souvestre: au coin du feu. Ordføjningslære efter Abrahams. 1 Stil ugentlig og mundtlig Oversættelse fra Dansk til Fransk efter Giede: Franske Stiløvelser.

Tysk. Goethe: Hermann und Dorothea. Immermann: der Oberhof 82 S. Maanedslæsning: Hauffs Memoiren des Satan. Formlære og Syntax repeterede, af og til mundtlig Stil.

Latin. Cicero: oratio pro S. Roscio Amerino. Livius, 23de Bog. Sallust: Jugurtha C. 1—67; Vergils Æneide 4de Bog, Horats' Breve 1ste Bog. Til kursorisk Læsning benyttet Livius 21de Bog. 1 Version ugentlig.

Græsk. Odysseen Bog 9, 10, 11 til Vers 225 og 12. Bergs Fortællinger af Herodots Historie Side 7—11, 19—34, 36—45, 56—71, 77—86, 101—111, 119—145. Xenophons Mindeskrift om Sokrates I, 1; 2, 1—18, 24—55, 62—64; II, 2; III, 5; IV, 8. Benyttet Bergs Formlære, Madvigs Syntax, Tregders Mythologi.

Oldnordisk. Wimmers oldnordiske Læsebog Side 9—15, 45—55, 74—85, 89—107, 114—118. Udtog af Wimmers mindre Formlære.

Religion. Middelalderen og en Del af den nyere Tids Kirkehistorie til Dels efter Tønder-Nissen.

Historie. Thrige: Oldtidens Historie. Thriges Nordens Historie indtil 1387.

Mathematik. Jul. Petersens Arithmetik II. Tillæg; Trigonometri, analytisk Geometri indtil Keglesnit.

Naturlære. Sprogl.-hist. Afd.: hele Fysiken; math. Afd.: Varmelære efter Schiøtz. A. Paulsens Optik. Jørgensens Astronomi.

Projektionstegning. Seidelins Lærebog.

6te studerende Klasse.

Dansk. Den danske Literaturs Historie fra Oehlen-schläger til c. 1850 er gennemgaaet, og det forrige læste Pensum repeteret. Stile og Dispositioner, i Reglen af «frit» Indhold.

Fransk. Toepfer: La bibliothèque de mon oncle. Mignet: Histoire de la révolution française I. En Del Digte af V. Hugo. 1 Stil om Ugen efter Giedes Stil-øvelser.

Tysk. Hofmann: Das Fräulein v. Scuderi; Kleist: Käthchen von Heilbronn; Goethe: Torquato Tasso; Lessing: Nathan der Weise. Cursorisk: de vanskeligere Stykker af Kaper og Simonsens Læsebog. Simonsens Formlære og Syntax.

Latin. Livius Bog 23. Ciceros Tale for Manilius' Lovforslag og Lælius. Tacitus' Annaler I, 31—52, 55—71. Horats' Oder I, 1, 2, 6, 8, 11, 16, 22, 24, 26, 27, 29, 31, 34, 37, 38; III, 5, 7, 8, 9, 13, 18, 23, 24, 30; IV, 3, 7, 12, 13. Horats' Breve Bog 2. Madvigs Carmina selecta: Lucretis 1, 3, Catul undt. 10, Tibul 1, 4, Properts 3, 5, 6, 7, Ovid 3, 4, Martial. Cursorisk: Terents' Andria; Plinius' Breve og en Del af Sueton efter Flemmers Udvalg af Sølvalderens Forfattere; Stykker af Henrichsens Opgaver. 1 Version om Ugen efter Henrichsens Opgaver.

Græsk. Iliaden Bog 1 og 6. Bergs Udvalg af Thukydid Side 17—35, 61—68, 70—80. Thriges udvalgte Stykker af Platon: Sokrates' Apologi, Symposion, Protagoras. Petersens Anthologi: Kallinos, Tyrtaios 1, 2, 4, Mimnermos 1, 2, 3, Solon 1, 3, Xenophanes 1, Theognis 5, 8, Anakreon 1, 2, 3, Anakreontiske Digte 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, Kallistratos samt Aristophanes' Skyer. Repetition af det i Fjor læste. Benyttet Bergs Formlære, Madvig's Syntax.

Oldnordisk. Wimmer: Oldnordisk Læsebog Side 1—9, 55—60, 74—114. Hoff og Hoffory: Oldislandske Læsestykker 1ste Hefte. Wimmers Formlære.

Religion. Lukas' Evangelium, 1ste Korinthierbrev. Sekterne i Danmark efter mundtlige Foredrag.

Historie. Oldtidens og Nordens Historie efter Thrige, Middelalderen, den nyere og nyeste Historie efter Blochs Lærebog for Realskoler.

Mathematik. Jul. Petersens Arithmetik I—II. Jul. Petersens Plangeometri, Trigonometri, Stereometri og analytisk Geometri. Projectionstegning efter Seidelins Bog.

Naturlære (sprog-hist. Afd.). Det lovbefalede Pensum efter Caspersens autographerede Manuskript. Jørgensens Astronomi med enkelte Forbigaaelser.

Naturlære (math.-naturv. Afd.). Mechanisk Physik efter Schiøtz' Lærebog og Lorenz' Forelæsninger; chemisk Physik efter Schiøtz; A. Paulsens Optik. Jørgensens Astronomi.

Statistiske Meddelelser.

6te studerende Klasse	12	(11 spr.-hist., 1 math.-naturv.).
5te —	10	(8 spr.-hist., 2 math.-naturv.).
4de studerende Kl.	19	
Afgangsklassen a	8	
— b	17	
3dje studerende Klasse	14	
Overgangsklassen	22	
2den studerende Kl.	14	
1ste Realklasse a	13	
— b	15	
1ste studerende Kl.	17	
2den Klasse a	21	
— b	20	
3dje — a	23	
— b	22	
— c	19	
4de — a	26	
— b	26	
5te — a	27	
— b	24	
6te — a	27	
— b	28	
Forberedelseskl. a og b	34	

458.

Lærefagenes nuværende Fordeling.

F a g e n e .	6. L.	5. L.	Afsg- klass.	4. L.	Overgs- klass.	3. L.	2. L.	1. R.	1. L.	2. R.	3. R.	4. R.	5. R.	6. R.	Forbere- delses- klassen.
Dansk og Oldnordisk	4	4	3	2	3	2	3	3	3	3	4	5	8	10	12
Tysk . . .	2	2	4	3	4	2	3	4	3	4	5	5	»	»	»
Fransk . .	3	4	4	2	4	3	3	3	4	5	4	»	»	»	»
Engelsk . .	»	»	4	»	4	1	1	3	1	2	3	3	5	»	»
Latin . . .	8	7	»	7	»	6	8	»	6	»	»	»	»	»	»
Græsk . . .	6	6	»	5	»	5	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Religion . .	1	1	»	1	1	1	2	2	2	2	3	3	2	»	»
Historie . .	3	3	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	»	»	»
Geografi . .	»	»	2	2	2	1	2	1	2	2	2	2	2	4	»
Naturhist. .	»	»	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	»
Naturlære .	³ (5)	³ (5)	2	(2)	2	(2)	»	2	»	»	»	»	»	»	»
Mathematik	(6)	(6)	6	4	5	4	4	5	4	5	»	»	»	»	»
Regning . .	»	»	2	1	2	2	2	2	2	3	2	4	5	5	4
Tegning . .	»	»	»	»	»	»	»	2	1	2	2	2	1	»	»
Skrivning .	»	»	»	»	2	»	1	2	1	1	3	4	5	6	6
Gymnastik .	4	4	2	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Sang . . .	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	2	2	1	1	»
	34	34	35	35	35	33	35	35	35	36	36	36	33	30	24

Skolens Lærere.

- Hr. Abrahams, Cand. phil., Fransk i 5, 4, 3, 2 og 1 stud. Kl., Afgangskl. b, Overgangskl., 1 a og b.
- Agerskov, Prof., Lærer ved Søofficersskolen, Dansk i 2 a, b, 3 a, b, 4 a b.
- Andersen, N., Cand. polit., Tysk i 1 b, 2 b, 3 a og 4 a.
- Andersen, V., Stud. mag., Latin i 4 og 3 stud. Kl.
- Arlaud, Cand. phil., Lærer ved Officersskolen, Fransk i 6 stud. Kl. og Afgangskl. a.
- Berg, C., Cand. phil., Naturhistorie i 2 a, b, 3 b, c, 6 a, b, Regning i 2 a, b, 3 a, b, c, 4 a, b, Geografi i 6 a.
- Berg J., Cand., Naturhistorie, 4 og 3 stud. Kl., 3 a, 4 a og b, 5 a og b.
- Bjerre, Stud. theol., Latin i 2 stud. Kl., Dansk i 5 b.
- Bjørn, Lærer i Skrivning, 3 a, 4 a og 4 b og Forberedelseskl.
- Bokkenheuser, Cand. theol., Inspektør ved Skolen, Mathematik og Regning i 4 og 3 stud. Kl., Afgangskl. a og b og Overgangskl.
- Frøken Boldt, Dansk i 6 b, Dansk og Regning i Forberedelsesklassen.
- Hr. Boysen, Cand. phil., Engelsk i Afgangskl. a.
- Brix, Skolens Bestyrer, Historie i Afgangskl. b.
- Brix, Cand. polit., Historie i 4 og 3 stud. Kl. og Overgangskl.
- Frøken Brøsbøll, Regning i 6 a og b, Dansk og Regning i Forberedelseskl.
- Hr. Bærentzen, Kaptejn, Engelsk i Overgangskl.
- Bøggild, Stud. mag., Engelsk i 4 b, 5 a og 5 b.
- Christensen, Cand. phil., Dansk i 6 og 5 stud. Klasse.

- Hr. Fjelstrup, Cand. phil., Naturhistorie i 2 og 1 stud. Kl., Afgangskl. a og b, Overgangskl., 1 a og 1 b.
- Friis, Cand. theol., Fransk i 2 a, 3 a og 3 b.
- From, Stud. juris, Historie og Geografi i 4 a og 4 b, Regning i 5 a, Dansk i 6 a.
- Goos, Stud. juris, Dansk i 5 a, Geografi i 5 a og 5 b.
- Hammerich, Cand. phil., Lærer ved Kommuneskolerne, Historie i 6 og 5 stud. Kl.
- Holm, Stud. juris, Matematik og Regning i 2 stud. Kl., Matematik i 1 a og 1 stud. Kl., Regning i 1 b.
- Høst, Stud. juris, Regning i 5 b.
- Iversen, Cand. theol., Matematik i 1 b, Geometri i 2 b, Dansk i 4 stud. Kl., Afgangskl. a, 1 stud. Kl., Religion i 5, 4, 3 og 2 stud. Kl.
- Jacobsen, J. C., Cand. theol., Religion i 1 stud. Kl., 1 b, 4 a og 4 b og 5 a.
- Jacobsen, P., Stud. theol., Tysk i 3 c.
- Jensen, A., Stud. mag., Historie og Geografi i 3 b og 3 c.
- Jensen, Chr., Stud. math., Fransk i 3 b.
- Jøhneke, Løjtnant, Skrivning i 3 b.
- Kalhauge, Organist, Sang.
- Kampf, Landskabsmaler, Frihaandstegning i 1 a og 1 b, 2 a og 2 b, 3 a, 3 b og 3 c.
- Kistrup, Cand. theol., Religion i 6 stud. Kl., Afgangskl. a og b, Overgangskl., 1 a, 2 a og 2 b, 3 a og 5 b, Dansk i Overgangskl., 1 a og 1 b.
- Kier, Stud. mag., Latin i 1 stud. Kl.
- Lange, Lærer i Skrivning i 2 og 1 stud. Kl., Overgangskl., 1 a og 1 b, 2 a og 2 b, 3 c, 5 a og 5 b, 6 a og 6 b.
- Leisner, Cand. phil., Historie og Geografi i 2 og 1 stud. Kl. 1 a og 2 a Geografi i 6 b.
- Levy, Cand. phil., Græsk og Oldnordisk i 6 og 5 stud. Kl., Latin i 5 stud. Kl.

- Hr. Lindeburg, Overintendant, Fransk i 3 c.
- Lorentzen, Cand. juris, Geografi i 4 og 3 stud. Kl. og Afgangskl. a.
- Lundbeck, Stud. mag., Regning i 1 stud. Kl. og 1 a, Naturlære i 4 stud. Kl.
- Meyer, Kaptejn i Artilleriet, Mathematik i 2 a, Arithmetik i 2 b.
- Michelsen, Adjunkt, Dansk i Afgangskl. b.
- Müllertz, Stud. polyt., Geom. Tegning i 1 stud. Kl., 1 a, 1 b, 2 b, 3 a, 3 b og 3 c.
- Nielsen, Kaptejn, leder Gymnastikundervisningen.
- Nissen, Dr. phil., Tysk i 5, 4 og 2 stud. Kl., Afgangskl. b, og 1 a.
- Ottosen*), Cand. mag., Latin i 6 stud. Kl., Historie i Afgangskl. a.
- Rasmussen, stud. theol., Dansk i 3 og 2 stud. Kl.
- Reimer, Arkitekt, Tegning i 4 a og 4 b, 5 a og 5 b.
- Rischel, Exam. polyt., Naturlære i 1 a og 1 b, Geom. Tegning i 2 a.
- Rundberg, stud. juris., Tysk i 3 b og 4 b.
- Schack, Cand. theol., Historie og Geografi i 1 b, 2 b, 3 a, Geografi i Afgangskl. b og Overgangskl., Religion og Dansk i 3 c., Religion i 3 b.
- Simonsen, Cand. phil., Tysk i 6, 3 og 1 stud. Kl., Afgangskl. a, Overgangskl. og 2 a.
- Weilbach, stud. mag., Græsk i 4 og 3 stud. Kl.
- Wirén, Cand. polyt., Naturlære i 6 og 5 stud. Kl., Afgangskl. a og b og Overgangskl.
- Zinck, Cand. theol., Engelsk i 2 og 1 stud. Kl., Afgangskl. b, 1 a og 1 b, 2 a og 2 b, 3 a, 3 b og 3 c, 4 a og 4 b.

---

*) Under Hr. Ottosens Udenlandsrejse have de Hrr. Dr. Siesbye, Cand. Levy, Stud. mag. Weilbach og Cand. theol. Hjort vicarieret.

Næste Aar bruges følgende Lærebøger.

- Forberedelsesklassen. Matzens og Holbechs ABC. Schneekloths danske Læsebog, 1ste Del. Den lille Tabel.
- 6te Kl. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 1ste Afdeling. En Tabel.
- 5te Kl. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 2den Afdeling. Listovs engelske Ledetraad, 1ste Afdeling, (8de Udgave). Balslevs Bibelhistorie. Den nye Salmebog. Lütken: De allerførste Begyndelsesgrunde af Dyrerigets Naturhistorie. Granzows Geografi (Nr. 3). Bokkenheusers Regnebog for de lavere Klasser. Et Atlas.
- 4de Kl. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 3dje Afdeling. Kapers og Simonsens Læsebog for Begyndere. Listovs engelske Ledetraad, 2den Afdeling (2den Udgave). Nøsselt: Historisk Læsebog, 1ste Del, Oldtidens Historie. Granzows Geografi (Nr. 3). Balslevs Katekismus. Balslevs Bibelhistorie. Den nye Salmebog. Lütken: De allerførste Begyndelsesgrunde i Dyrerigets Naturhistorie. Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasser. Et Atlas.
- 3dje Kl. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 4de Afdeling. Bojesens Grammatik. Kapers og Simonsens Læsebog for Begyndere. Ahns Lærebog i det franske Sprog, oversat af Arlaud. Listovs engelske Ledetraad, 2den Afdeling. Balslevs Bibelhistorie. Balslevs Katekismus. Den nye Salmebog. Nøsselt: Historisk Læsebog ved Brix, 2den Del, Middelalderens Historie. Granzows Geografi (Nr. 3). Lütkens mindre Lærebog i Naturhistorien. Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasser. Et Atlas, helst Skoleatlas af Brix og Jensen.

2den Kl. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 5te Afdeling. Dorphs Omrids af den nordiske Mythologi. Bojesens Grammatik. Simonsens tyske Læsebog for Mellemklasser., 4de Udg. Kaper: Tyske Stiløvelser. Simonsens tyske Formlære, 7de Udg. Ahns Lærebog i det franske Sprog. Abrahams og Arlaud: Franske Læsestykker, helst 2den Udg. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling samt Tillæg. Et tysk Lexikon. Nøsselt: Historisk Læsebog, 3dje Del, den nyere Tids Historie. Granzows Geografi, (Nr. 3). Lützens mindre Lærebog i Naturhistorie. Strøms Begyndelsesgrundene af Plante-læren. Julius Petersens elementære Plangeometri, 2den Udgave. Julius Petersen: Arithmetik og Algebra, 1ste Del. Balslevs Katekismus. Den nye Salmebog. Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasser. Et Atlas (som i 3dje Kl.).

1ste stud. Kl. Listovs latinske Elementarbog med Tillæg. I øvrigt som 2den Realkl.

1ste Kl. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 6te Afdeling. Simonsens tyske Læsebog, 4de Udg. Simonsens tyske Formlære, 7de Udg. og Glos-sarium. Abrahams og Arlaud: Franske Læsestykker. Listovs Læsestykker og Stiløvelser, 1ste Afdeling. Balslevs Katekismus. Lützens mindre Naturhistorie. Julius Petersens elementære Plangeometri, 2den Udg. Julius Petersen: Arithmetik og Algebra, 1ste Del. Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasser. Nøsselt: Historisk Læsebog, 3dje Del, den nyere Tids Historie. Granzows Geografi Nr. 2. Et Atlas (som i 3dje Kl.). Et tysk, fransk og engelsk Lexikon.

2den stud. Kl. Arlauds franske Stiløvelser, Abrahams's franske Sproglære, Weller lateinisches Lesebuch aus Livius. Forchhammers Stiløvelser, 2. Udg. Madvigs latinske Grammatik. I øvrigt som 1ste Realklasse.

3dje stud. Kl. Weller lateinisches Lesebuch aus Livius. Ciceros Taler (Madvigs Udg.). Berg: Græsk Forskole. Tregder: Græsk Formlære, 1882. For de øvrige Fags Vedkommende vil der blive meddelt Underretning ved Skoleaarets Begyndelse.

For 4de, 5te og 6te studerende, Overgangs- og Afgangsklassernes Vedkommende vil der blive meddelt Underretning ved Skoleaarets Begyndelse.

De Forældre, der maatte ønske deres Sønner optagne i Skolens første eller anden studerende Klasse, bedes om at meddele Skolen Underretning derom inden Sommerferien.

Efter at have raadført sig med «det medicinske Selskab» i Kjøbenhavn ere de højere Privatskoler blevne enige om at gennemføre samme Forholdsregler over for epidemiske Sygdomme. Af de saaledes vedtagne Bestemmelser fremhæves følgende:

1. Naar der i en Familie, som har skolesøgende Børn, udbryder en smitsom Sygdom, maa Skolen forlange strax at modtage Meddelelse derom.
  2. Er Sygdommen Skarlagensfeber, Diphteritis eller en endnu farligere Sygdom, vil det ubetinget være nødvendigt at forbyde alle Elever fra Hjem, hvor der findes Patienter med disse Sygdomme, Adgang til Skolen, indtil al Fare for Smitte er forbi.
  3. Derimod vil det under en af de sædvanlige godartede Mæslinge- eller Kighosteepidemier eller andre mindre farlige smitsomme Sygdomme i Reglen ikke være nødvendigt at formene Brødre til syge Elever Adgang til Skolen.
-

Med Hensyn til de forskjellige Afgangsexaminer have de højere Privatskoler vedtaget følgende Bestemmelser:

Enhver Discipel, der indstiller sig til 4de Klasses Aarsprøve eller den almindelige Forberedelsesexamen, betaler 20 Kr. For Afgangsprøven betales intet af de Disciple, der have bestaaet 4de Klasses Aarsprøve ved samme Skole. Privatister betale 20 Kr. og tillige 1 Kr. for hver mundtlig og $\frac{1}{2}$ Kr. for hver skriftlig Karakter.

Skolebetalingen er:

for Forberedelsesklassen	5	Kr. maanedlig
- 6te Klasse	7	- —
- 5te og 4de Klasse	9	- —
- 3dje og 2den Klasse	10	- —
- 1ste, Over- og Afgangskl.	11	- —
- 1ste og 2den stud. Klasse	12	- —
- 3dje og 4de stud. Klasse	14	- —
- 5te og 6te stud. Klasse	16	- —

Desuden betales 4 Kr. ved Indskrivningen og 4 Kr. aarlig i Brændepenge, som erlægges 1ste Decbr. og 1ste Marts med 2 Kr. (for flere Brødre betales i Brændepenge kun som for en; Gratister betale intet).

Brødre, der samtidig besøge Skolen, have følgende Moderation:

to Brødre to Kr. mindre maanedlig,
 tre Brødre $\frac{1}{4}$ mindre for hver,
 fire Brødre $\frac{1}{3}$ mindre for hver.

Gratister medregnes ikke ved Bestemmelsen af Moderationen.

Skrivebøger, Karakterbøger, Penne, Blyanter o. s. v. erholdes hos Skolens Portner.

Schema over den mundtlige Examen.

Onsdag den 7de Juli.

Kl. 8—10.	{	Overgkl. . . . . Tysk . . . . . Hr. <i>Simonsen</i> (Nr. 14).
		4 L. . . . . Historie . . . . . - <i>F. Brix</i> (Nr. 9).
		3 L. . . . . Geometri . . . . . - <i>Bokkenheuser</i> (Nr. 6).
		1 a . . . . . Engelsk . . . . . - <i>Zinck</i> (Nr. 3).
		1 b . . . . . Tysk . . . . . - <i>Andersen</i> (Nr. 2).
		2 L. . . . . Geometri . . . . . - <i>Holm</i> (Nr. 1).
		1 L. . . . . Fransk . . . . . - <i>Abrahams</i> (Nr. 13).
		3 a . . . . . Religion . . . . . - <i>Kistrup</i> (Nr. 7).
		5 a . . . . . Religion . . . . . - <i>Jacobsen</i> (Nr. 5).
5 b . . . . . Regning . . . . . - <i>Høst</i> (Nr. 4).		
Kl. 10—12.	{	1 a . . . . . Tysk . . . . . Hr. <i>Nissen</i> (Nr. 1).
		1 b . . . . . Naturlære . . . . . - <i>Rischel</i> (Nr. 8).
		3 b . . . . . Historie . . . . . - <i>Jensen</i> (Nr. 7).
		3 c . . . . . Engelsk . . . . . - <i>Zinck</i> (Nr. 4).
		4 a . . . . . Dansk . . . . . - <i>Agerskov</i> (Nr. 6).
		4 b . . . . . Tysk . . . . . - <i>Rundberg</i> (Nr. 2).
		5 b . . . . . Dansk . . . . . - <i>Bjerre</i> (Nr. 3).
6 b . . . . . Geografi . . . . . - <i>Leisner</i> (Nr. 5).		
Kl. 12—2.	{	5 L. . . . . Tysk . . . . . Hr. <i>Nissen</i> (Nr. 13).
		Overgkl. . . . . Engelsk . . . . . - <i>Bærentzen</i> (Nr. 14).
		3 L. . . . . Arithmetik . . . . . - <i>Bokkenheuser</i> (Nr. 9).
		1 b . . . . . Dansk . . . . . - <i>Kistrup</i> (Nr. 6).
		2 L. . . . . Fransk . . . . . - <i>Abrahams</i> (Nr. 5).
		2 a . . . . . Historie . . . . . - <i>Leisner</i> (Nr. 7).
		2 b . . . . . Geografi . . . . . - <i>Schack</i> (Nr. 4).
		3 a . . . . . Tysk . . . . . - <i>Andersen</i> (Nr. 8).
		4 b . . . . . Dansk . . . . . - <i>Agerskov</i> (Nr. 3).
5 a . . . . . Regning . . . . . - <i>From</i> (Nr. 2).		
6 a . . . . . Geografi . . . . . - <i>C. Berg</i> (Nr. 1).		
Forbkl. a. . . . . Dansk . . . . . Frk. <i>Brosbøll</i> (Salen).		

Kl. 4-6.	{	Overgkl. . . Dansk . . . . . Hr. <i>Kistrup</i> (Nr. 9).
		2 L. . . . Religion . . . . . - <i>Iversen</i> (Nr. 6).
		1 a . . . . Naturlære . . . . . - <i>Rischel</i> (Nr. 3).
		1 L. . . . Historie . . . . . - <i>Leisner</i> (Nr. 2).
		2 b . . . . Fransk . . . . . - <i>Jensen</i> (Nr. 1).
		3 c . . . . Dansk . . . . . - <i>Schack</i> (Nr. 5).

Kl. 6-8.	{	5 L. . . . Historie . . . . . Hr. <i>Hammerich</i> (Nr. 6).
		2 b . . . . Arithmetik . . . . . - <i>Meyer</i> (Nr. 3).
		1 L. . . . Arithmetik . . . . . - <i>Holm</i> (Nr. 2).
		3 b . . . . Religion . . . . . - <i>Schack</i> (Nr. 1).

Torsdag den 8de Juli.

Kl. 8-10.	{	Overgkl. . . Historie . . . . . Hr. <i>F. Brix</i> (Nr. 9).
		3 L. . . . Fransk . . . . . - <i>Abrahams</i> (Nr. 6).
		1 a . . . . Dansk . . . . . - <i>Kistrup</i> (Nr. 13).
		1 b . . . . Religion . . . . . - <i>Jacobsen</i> (Nr. 14).
		1 L. . . . Latin . . . . . - <i>Kier</i> (Nr. 7).
		2 a . . . . Fransk . . . . . - <i>Friis</i> (Nr. 2).
		2 b . . . . Naturhistorie . . . . - <i>C. Berg</i> (Nr. 1).
		3 a . . . . Naturhistorie . . . . - <i>J. Berg</i> (Museet).
		3 b . . . . Engelsk . . . . . - <i>Zinck</i> (Nr. 3).
		3 c . . . . Fransk . . . . . - <i>Lindeburg</i> (Nr. 4).
		4 b . . . . Historie . . . . . - <i>From</i> (Nr. 5).

Kl. 10-12.	{	3 L. . . . Tysk . . . . . Hr. <i>Simonsen</i> (Nr. 3).
		2 L. . . . Latin . . . . . - <i>Bjerre</i> (Nr. 1).
		1 b . . . . Geometri . . . . . - <i>Iversen</i> (Nr. 9).
		3 b . . . . Tysk . . . . . - <i>Rundberg</i> (Nr. 14).
		3 c . . . . Geografi . . . . . - <i>Jensen</i> (Nr. 4).
		4 a . . . . Historie . . . . . - <i>From</i> (Salen).
		5 a . . . . Naturhistorie . . . . - <i>J. Berg</i> (Nr. 2).
		5 b . . . . Geografi . . . . . - <i>Goos</i> (Nr. 6).
		6 a . . . . Naturhistorie . . . . - <i>C. Berg</i> (Museet).
Forbkl. a . Regning . . . . . Frk. <i>Boldt</i> (Salen).		

Kl. 12-2.	4 L.	Græsk	Hr. <i>Weilbach</i> (Nr. 14).
	Overgkl. .	Geografi	- <i>Schack</i> (Nr. 9).
	2 L.	Dansk	- <i>Rasmussen</i> (Nr. 7).
	1 a	Geometri	- <i>Holm</i> (Nr. 6).
	1 b	Fransk	- <i>Abrahams</i> (Nr. 5).
	2 a	Engelsk	- <i>Zinck</i> (Nr. 8).
	3 a	Dansk	- <i>Agerskov</i> (Nr. 3).
Kl. 4-6.	5 b	Engelsk	- <i>Bøggild</i> (Nr. 2).
	6 b	Regning	Frk. <i>Brosbøll</i> (Nr. 1).
	5 L.	Græsk	Hr. <i>Levy</i> (Salen).
Kl. 6-8.	3 L.	Naturhistorie	- <i>J. Berg</i> (Nr. 1).
	1 a	Naturhistorie	- <i>Fjelstrup</i> (Museet).
	1 L.	Tysk	- <i>Simonsen</i> (Nr. 5).
	2 a	Naturhistorie	- <i>C. Berg</i> (Nr. 2).
	2 b	Historie	- <i>Schack</i> (Nr. 3).
Kl. 8-10.	4 a	Religion	- <i>Jacobsen</i> (Nr. 4).
	Overgkl. .	Naturlære	Hr. <i>Wirén</i> (Nr. 6).
	2 L.	Naturhistorie	- <i>Fjelstrup</i> (Nr. 5).
	2 a	Geografi	- <i>Leisner</i> (Nr. 1).
	2 b	Geometri	- <i>Iversen</i> (Nr. 4).
Kl. 12-2.	1 L.	Religion	- <i>Jacobsen</i> (Nr. 3).
	3 c	Historie	- <i>Jensen</i> (Nr. 2).

Fredag den 9de Juli.

Kl. 8-10.	5 L.	Latin	Hr. <i>Weilbach</i> (Nr. 3).
	Overgkl. .	Fransk	- <i>Abrahams</i> (Nr. 14).
	3 L.	Historie	- <i>F. Brix</i> (Nr. 2).
	1 b	Naturhistorie	- <i>Fjelstrup</i> (Nr. 7).
	1 L.	Geometri	- <i>Holm</i> (Nr. 1).
	2 b	Tysk	- <i>Andersen</i> (Nr. 5).
	3 a	Engelsk	- <i>Zinck</i> (Nr. 4).
	3 b	Geografi	- <i>Jensen</i> (Nr. 6).
	3 c	Religion	- <i>Schack</i> (Nr. 13).
	4 a	Naturhistorie	- <i>J. Berg</i> (Museet).
	4 b	Religion	- <i>Jacobsen</i> (Nr. 9).
	5 a	Engelsk	- <i>Bøggild</i> (Nr. 8).

Kl. 10-12.	}	3 L	Dansk	Hr. <i>Rasmussen</i> (Nr. 8).
		2 L	Geografi	- <i>Leisner</i> (Nr. 13).
		1 b	Geografi	- <i>Schack</i> (Nr. 1).
		2 a	Religion	- <i>Kistrup</i> (Nr. 5).
		2 b	Engelsk	- <i>Zinck</i> (Nr. 2).
		3 a	Fransk	- <i>Früs</i> (Nr. 6).
		3 b	Naturhistorie	- <i>C. Berg</i> (Museet).
		5 a	Dansk	- <i>Goos</i> (Nr. 9).
		6 a	Dansk	- <i>From</i> (Nr. 7).
	Forb. a	Regning	Frk. <i>Brosbøll</i> (Salen).	

Kl. 12-2.	}	Overgkl.	Geometri	Hr. <i>Bokkenheuser</i> (Nr. 6).
		1 a	Fransk	- <i>Abrahams</i> (Nr. 4).
		2 L	Tysk	- <i>Nissen</i> (Nr. 2).
		2 b	Dansk	- <i>Agerskov</i> (Nr. 1).
		3 c	Naturhistorie	- <i>C. Berg</i> (Museet).
		4 b	Geografi	- <i>From</i> (Nr. 3).
	6 b	Dansk	Frk. <i>Boldt</i> (Salen).	

Kl. 4-6.	}	3 L	Græsk	Hr. <i>Weilbach</i> (Nr. 6).
		Overgkl.	Naturhistorie.	- <i>Fjelstrup</i> (Museet).
		1 a	Religion	- <i>Kistrup</i> (Salen).
		2 L	Historie	- <i>Leisner</i> (Nr. 3).
		3 a	Historie	- <i>Schack</i> (Nr. 9).
		4 a	Geografi	- <i>From</i> (Nr. 2).
	4 b	Naturhistorie	- <i>J. Berg</i> (Nr. 1).	

Kl. 6-8.	}	5 L	(5-7) { Dansk	Hr. <i>Christensen</i> (Salen).
		5 L		
		1 a	Historie	- <i>Leisner</i> (Nr. 2).
		1 b	Arithmetik	- <i>Iversen</i> (Nr. 3).
		1 L	Naturhistorie	- <i>Fjelstrup</i> (Nr. 1).
		2 a	Arithmetik	- <i>Meyer</i> (Nr. 5).

Lørdag den 10de Juli.

Kl. 8—10.	{	4 L.	Fransk	Hr. <i>Arlaud</i> (Salen).
		Overgkl. .	Arithmetik	- <i>Bokkenheuser</i> (Nr. 1).
		3 L.	Geografi	- <i>Lorentzen</i> (Nr. 4).
		1 b.	Engelsk	- <i>Zinck</i> (Nr. 6).
		2 L.	Arithmetik	- <i>Holm</i> (Nr. 2).
		1 L.	Dansk	- <i>Iversen</i> (Nr. 8).
		2 a.	Geometri	- <i>Meyer</i> (Nr. 5).
		2 b.	Religion	- <i>Kistrup</i> (Nr. 3).
		3 b.	Fransk	- <i>Friis</i> (Nr. 9).
		3 c.	Tysk	- <i>Jacobsen</i> (Nr. 7).
5 b.	Naturhistorie	- <i>J. Berg</i> (Museet).		
Kl. 10—12.	{	5 L.	Naturlære	Hr. <i>Wirén</i> (Nr. 4).
		3 L.	Latin	- <i>V. Andersen</i> (Nr. 7).
		1 a.	Geografi	- <i>Leisner</i> (Nr. 3).
		1 b.	Historie	- <i>Schack</i> (Nr. 8).
		2 a.	Tysk	- <i>Simonsen</i> (Nr. 2.)
		3 b.	Dansk	- <i>Agerskov</i> (Nr. 5).
		4 a.	Tysk	- <i>Andersen</i> (Nr. 6).
		5 a.	Geografi	- <i>Goos</i> (Nr. 6).
5 b.	Religion	- <i>Kistrup</i> (Nr. 1).		
(Forb. b.	Dansk	Frk. <i>Boldt</i> (Salen).		
Kl. 12—2.	{	5 L.	Fransk	Hr. <i>Abrahams</i> (Nr. 2).
		1 a.	Arithmetik	- <i>Holm</i> (Nr. 8).
		1 L.	Geografi	- <i>Leisner</i> (Nr. 1).
		2 a.	Dansk	- <i>Agerskov</i> (Nr. 5).
		3 a.	Geografi	- <i>Schack</i> (Nr. 6).
		4 a.	Engelsk	- <i>Zinck</i> (Nr. 3).
		4 b.	Engelsk	- <i>Bøggild</i> (Nr. 9).
6 b.	Naturhistorie	- <i>C. Berg</i> (Museet).		

Mandag den 12te Juli Kl. 10 og Torsdag den 19de August Kl. 11 prøves nye Elever.

Tirsdag den 13de Juli Kl. 9 meddeles Udfaldet af Aarsprøven. Derefter begynder Sommerferien, der varer til Torsdag den 19de August Kl. 9.

Elevernes Forældre og Værger, samt enhver, der interesserer sig for Skolen, indbydes til at overvære Aarsprøven.
